

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Все для перемоги

Відремонтований «Хаммер» поїде на війну

СТОР. 13

Економіка

Світло й тепло будуть, якщо політики позбудуться популізму в ціноутворенні

СТОР. 10—11

Пам'ять

Наказано вижити

СТОР. 14

№ 240 (5990) П'ЯТНИЦЯ, 12 ГРУДНЯ 2014 РОКУ WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР:

Парламент стане двигуном якісних змін

У надзвичайно короткі терміни парламенту вдалося сформувати робочі органи і розпочати повноцінну роботу. Про це заявив на вчорашньому брифінгу Голова Верховної Ради Володимир Гройсман.

«Будуть різні важкі питання, але ми маємо знаходити політичну волю для прийняття рішень, які дозволять вирішити соціально-економічні питання, питання децентралізації влади, боротьби з корупцією, змін в системі судочинства тощо», — переконаний Голова Верховної Ради.

Допомога в мільйонах доларів

У бюджеті США на наступний рік передбачено 112 мільйонів доларів на реформування Збройних сил України. Із цієї суми 75 мільйонів буде надано через програму Європейська ініціатива, яка також фінансує посилення обороноспроможності Грузії та Молдови, **повідомляє РБК-Україна.**

Крім цього, в американському бюджеті-2015 закладено майже 140 мільйонів доларів на підтримку економіки нашої країни в рамках двосторонньої допомоги і кредитних гарантій. Ще 502 мільйони виділено на протидію російській агресії в Євразії, частина з яких може піти на допомогу Україні.

Верховна Рада ухвалила Програму дій Кабінету Міністрів

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Ранкове засідання 11 грудня

За відповідне рішення проголосували 269 народних депутатів (Блок Петра Порошенка — 123 «за», «Народний фронт» — 77, «Самопоміч» — 27, Радикальна партія Олега Ляшка — 20, «Батьківщина» — 15, позафракційні — 7).

Від нас залежить, як швидко ми знайдемо вихід із ситуації, що склалася, та подолаємо кризу. На цьому наголосив Прем'єр-міністр Арсеній Яценюк, представляючи у парламенті Програму діяльності Кабінету Міністрів. Іншого шансу не буде, констатував він, і додав: ми його використаємо заради майбутнього України.

СТОР. 2

АКТУАЛЬНО

Охорона здоров'я потребує реанімації

Всесвітня організація охорони здоров'я оцінює ситуацію, що склалася у медичній сфері України, як критичну. ВООЗ аргументує це тим, що від вересня поточного року в зонах конфлікту жодна дитина не одержала щеплення від поліомієліту. Загалом по країні показник вакцинації від цього захворювання упав до 30—40 відсотків. Чисельність медперсоналу в Луганську скоротилася на 70 відсотків, у Донецькій області — на 10—15.

Глава регіонального офісу ВООЗ в Україні Доріт Нітзан зазначила, що єдина система охорони здоров'я в країні має суто декларативний характер, а люди змушені самі шукати собі ліки й оплачувати більшість медпослуг.

Для запобігання розростання кризи в Україні в регіонах, де проживають внутрішньо переміщені особи, діятимуть мобільні групи екстреної основної медичної допомоги.

«У їхні обов'язки входитиме первісна оцінка стану хворого й забезпечення його зв'язку з найближчою лікарнею. Групи також роздаватимуть засоби дезінфекції, бинти й термометри», — **йдеться в повідомленні прес-служби ВООЗ.**

Армія кличе фахівців

Сьогодні українська армія потребує танкістів, артилеристів, зв'язківців, тих, хто вміє управляти ПЗРК, протитанковими комплексами. За словами представника Генерального штабу ЗСУ генерал-майора Олександра Размазніна, цих військових фахівців не тільки призиватимуть, а і готуватимуть у навчальних центрах. За його словами, вони потрібні для обслуговування техніки, яку зараз відновлюють.

У Генштабі заявляють про створення достатнього резерву для виконання в потрібний момент завдань зі встановлення статус-кво. При цьому не виключають проведення чергової часткової мобілізації, якщо вище керівництво держави прийме таке рішення. У свою чергу, військові вже готують пропозиції з кількісного складу можливого призову.

У столиці — «Книжкові контракти»

Учора в столичному Українському домі було відкрито V Київську міжнародну виставку «Книжкові контракти». Організували її Державний комітет телебачення і радіомовлення спільно з Українським домом. Тож для поціновувачів друкованого слова тут знайдеться чимало цікавого і захоплюючого. А ще організатори виставки планують провести благодійну акцію «Створи бібліотеку для дітей сходу України». Книжки для неї можна принести з дому або купити просто на ярмарку через так звану книжкову шпаківню. Триватиме і родинний марафон «Тату, прочитай!».

СТОР. 8

КОРОТКО

■ Іноземних громадян з території України пропускатимуть в Крим тільки за спеціальними дозволами. Про це повідомив перший офіцер Відділу реєстраційної і паспортної роботи Державної прикордонної служби України Василь БАРАБАШ **(УНІАН).**

■ Завдяки міжнародному проекту ЄС «Бібліоміст» у Чорнобаївському районі, що на Черкащині, всі 46 сільських бібліотек мають безплатний доступ до інформаційних ресурсів всесвітньої мережі Інтернет, **повідомляє наш власкор Лідія ТИТАРЕНКО.**

■ Учора у Тернополі вдев'яте стартував джазовий фестиваль «Джазбест», що триватиме чотири дні. Справжньою «родзинкою» фестивалю стане виступ львівських віртуозів джазової музики у кафедральному храмі Непорочного зачаття Пресвятої Богородиці. Відвідати концерт можна безплатно. Організатори фестивалю присвятили його українським волонтерам, **інформує наш власкор Любов ЛЕВИЦЬКА.**

Глобальний фонд надав Україні понад 130 млн. дол. на боротьбу зі СНІДом та туберкульозом *(МОЗ)*

Верховна Рада ухвалила Програму дій Кабінету Міністрів

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Ранкове засідання 11 грудня

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Однак, щоб дати відповідь на це запитання, зауважив він, потрібно спершу з’ясувати, які виклики сьогодні стоять перед країною. **Прем’єр назвав три ключові виклики:**

1. Загроза незалежності (російська військова, економічна та інформаційна агресія; знищення інфраструктури та промисловості на Донбасі, втрата економічного потенціалу Криму; людські втрати, гуманітарна криза та збільшення кількості тимчасових переселенців; енергетична залежність від Росії);

2. Військові втрати економіки (золотовалютні резерви менш як 10 млрд. доларів США; стрімка девальвація гривні; падіння ВВП на 7%, дефіцит НАК «Нафтогаз України» 110 млрд. грн; системні проблеми банківського сектору; падіння промислового виробництва; інфляція).

3. Корупція (неефективний державний менеджмент; корупція в судах та правоохоронній системі; повсякденне хабарництво).

Вирішення цих ризиків, за словами А. Яценюка, — у Програмі діяльності Кабінету Міністрів (виступ глави уряду у викладі друкується в газеті).

Обговорюючи програму дій, **Олександр Турчинов, голова фракції «Народний фронт»,** зокрема, зауважив, що агресія Росії стала головним акцентом у програмі, а це означає, що оборонний сектор країни має бути посилений. «Це завдання мобілізації ресурсів, звільнення території нашої країни від окупантів, — сказав він. — Проте навіть в умовах ведення війни проти України, складної соціальної економічної ситуації, головна мета, яку ставить Кабмін у своїй програмі — підготовка і ведення країни на шляху євроінтеграції. І не колись у майбутньому, а саме протягом двох років підготувати всі передумови для того, щоб Україна могла подати заявку на членство в ЄС».

За словами депутата, у програмі охоплено аж ніяк не всі питання, адже це рамковий документ, який окреслює основні напрямки діяльності Кабінету Міністрів. «Усі ці напрямки мають бути деталізовані міністерствами та відомствами. Саме вони повинні надати деталізацію реалізації програми Кабінету Міністрів і що важливо, Коаліційної угоди, яка стає невід’ємною частиною Програми дій уряду», — зауважив він.

Парламентарій запропонував також розширити доходну частину бюджету. Він звернув увагу на те, що попереднім складом парламенту було ухвалено закон, який дає можливість судам приймати рішення і засуджувати злочинців заочно у разі, коли вони переховуються від українського правосуддя. «Саме з цією метою необхідно, щоб Генпрокуратура, судові інституції, врешті-решт, почали виносити вироки Януковичу та його команді. Тим злочинцям, які вимивали мільйони, мільярди з держбюджету», — наголосив він.

Це також стосується тих осіб, наголосив О. Турчинов, які продовжують підтримувати терористичні організації «ДНР», «ЛНР». «Має відбутися конфіскація майна, арешт рахунків не лише в Україні, а й за кордоном. Це той ресурс, який дасть змогу забезпечити реалізацію наших спільних програм», -констатував депутат.

Юрій Луценко (фракція Блок Петра Порошенка) Програму діяльності розкритикував. «Ми вважаємо цю програму недосконалою. Вона не відображає прагнення коаліції отримати план діяльності з виконання Коаліційної угоди, на основі якої створено більшість, український уряд. Ми хотіли бачити у програмі розшифровку тих заходів, які приведуть до виконання Коаліційної угоди. У будь-якій програмі передбачаються терміни, чого ми також не завжди знаходимо у цій програмі», — сказав він. Проте, додав Ю. Луценко, ситуація, в якій перебуває країна, потребує рішення вже сьогодні. Тож запропонував, щоб у вступній частині програми було прописано: Коаліційна угода є невід’ємною частиною цієї програми.

Коаліційна угода, за словами депутата, чітко передбачає, що належить зробити цьому парламенту і уряду. Лише після цього, наголосив він, ми будемо готові проголосувати «за» і дати можливість проводити європейські реформи.

Олег Березюк («Самопоміч») зазначив, що народні депутати, призначивши уряд, дали йому кредит довіри. Він подякував прем’єру за професійний виступ. Бо він на 60 відсотків доповнив програму. «Без цього виступу програма не відповідала б на сотню запитань, які поставлено як завдання в Коаліційній угоді», — сказав він. Парламентарій підтримав пропозицію колег, щоб у преамбулі було чітко зафіксовано: Коаліційна угода є невід’ємною частиною програми.

О. Березюк акцентував увагу на тому, що у програмі упущено низку важливих розділів, таких як інфраструктура і транспорт, комунальні послуги та житлово-комунальне господарство. «Ми залишаємо на поталу цілу галузь місцевого самоврядування, яке є основою держави. Мало того, у Вінниці та Запоріжжі ми сьогодні бачимо кризу місцевої влади, маємо адресувати всі наші погляди до місцевих громад і допомогти їм позбутися влади, яка не змінилася в багатьох місцях. Місцеві громади мають якнайшвидше обрати собі владу, і маємо принести для цього швидкі конституційні зміни», —наголосив депутат. Він переконаний, що видатки на оборону мають становити не до 5 відсотків, а від 5 відсотків ВВП. «Ми готові обрізати багато чого, але оборону не можна», — констатував парламентарій. Ще одна галузь, яка не має бути забутою — галузь середньої освіти. «Вона завжди була недофінансована, тому середню освіту не можна зачіпати. Це небезпечно. Це влада в країні через 20 років». Депутат наголосив: «Ми готові підтримати цю програму, але там мають бути внесені серйозні доповнення».

Сергій Соболєв (фракція «Батьківщина») наполягав на тому, щоб Програма діяльності уряду враховувала всі пункти Коаліційної угоди. «Основою Програми діяльності уряду повинна бути Коаліційна угода — документ, який дав життя уряду і дає можливість чітко реалізовувати всі ті принципи, які закладені в Коаліційній угоді», — сказав він. Парламентарій зазначив, що фракція «Батьківщина» наполягає на реалізації ключового положення угоди, яке стосується аграрного сектору, зокрема, про те, що до 1 січня 2018 року не може бути жодних змін щодо системи оподаткування єдиної галузі в Україні, яка навіть в умовах кризи витягнула на собі все можливе.

«На жаль, в умовах сьогоднішньої економічної кризи, недосконалості відносин на селі, запровадження ринку землі, це фактично було б поверненням назад у феодальні відносини, а не шлях вперед», — пояснив він.

Крім того, народний депутат звернув увагу на необхідність вирішення питання щодо оподаткування та нарахування пенсій працівникам індивідуальних господарств на селі.

Також Соболєв заявив про важливість врахування Програмою дій уряду питання фінансових можливостей місцевого самоврядування; в енергетиці та енергозабезпеченні: дуже важливим є перехід на стандарти Європейського Союзу і виконання директив з енергозабезпечення, без яких ми не зможемо зрушити з місця.

Віктор Галасюк (Радикальна партія) наголосив, що, крім військової, є ще одна головна загроза для країни — соціально-економічне становище наших співгромадян.

«Майже 2 мільйони безробітних, половина людей живуть менш як на 2 тисячі гривень. Ціни зростають. Як це можна вирішити? Ми розуміємо, що це неможливо зробити за рахунок кредитів МВФ. За їхній рахунок ми можемо лише вижити, а у Програмі дій уряду має бути передбачено не лише виживання країни, а й те, як ми відроджуватимемо Україну. Тому ми як партнери по коаліції просимо і наполягаємо врахувати у програмі ті принципові речі, які ми закладали в Коаліційній угоді», — наголосив він.

Андрій Деркач (група «Воля народу») назвав програму «гарним набором декларацій». Проте наголосив, що вона не має жодної конкретики, а значить, немає і відповідальності уряду за результат. «Деякі із задекларованих цілей мали би бути вже реалізовані у 2014 році, а уряд подає їх як перспективні. Жодного слова немає про соціальні гарантії», — сказав він і додав, що зміни, яких очікує народ, неможливо провести на суцільних лозунгах та деклараціях. «Ми наполягаємо на ухваленні постанови про прожитковий мінімум у 2015 році, яка передбачає, що мінімальна зарплата та прожитковий мінімум мають бути збільшені на розмір прогнозованої інфляції на 2014—2015 роки».

Юрій Бойко (Опозиційний блок) заявив, що фракція не голосуватиме за Програму дій уряду, адже вважає її декларативною. Мета документа — створення чергової піар-акції та отримання імунітету на рік. «Викладені гасла не мають стосунку до реального стану речей», — сказав депутат. Ю. Бойко упевнений: програма написана під диктовку Міжнародного валютного фонду. «Там суто прикладні конкретні завдання: ліквідація пільг, заморожування пенсій, зменшення фінансування на освіту та медицину. Тобто все те, що завжди вимагав МВФ, і що означає шлях до зубожіння народу. Водночас ключові проблеми економіки, як підтримка стабільності національної валюти, реальне кредитування економіки — залишилися поза увагою уряду», -наголосив він. Парламентарій зауважив, що наступного тижня розпочинає роботу опозиційний уряд, який створить альтернативну програму і суспільство матиме можливість їх порівняти.

Віталій Хомутиннік (група «Економічний розвиток») також розкритикував програму і наголосив, що низка положень списані з попередньої програми, за яку КМ навіть не звітував. «Програма уряду не підкріплена конкретними законопроектами. Немає також, за рахунок чого впроваджуватимуться ці зміни. Натомість передбачається суттєве скорочення соціальних програм. Оминає програма й питання гуманітарної катастрофи на сході. Тому ми не будемо підтримувати програму уряду», — зауважив він.

Врешті, щоб народні депутати могли визначитися стосовно голосування за Програму дій уряду, у роботі парламенту було оголошено перерву. За цей час відбулося засідання фракцій, які сформували у парламенті коаліцію. Уряду та представникам більшості вдалося дійти згоди. Перед голосуванням прем’єр Арсеній Яценюк заявив: Коаліційна угода буде визначена як невід’ємна частина Програми дій уряду.

За програму Кабінету Міністрів проголосувало 269 народних депутатів.

Верховна Рада також внесла зміни до постанови «Про обрання голів, перших заступників, заступників та членів комітетів Верховної Ради восьмого скликання». За відповідне рішення проголосували 264 народні депутати. Згідно із постановою, депутати, які голосували за закони 16 січня, відкликаються з керівних посад комітетів Верховної Ради та призначаються їх рядовими членами. Щоправда, згодом **Світлана Заліщук (Блок Петра Порошенка)** заявила, що під час цього голосування були зафіксовані факти не особистого голосування (через це представники президентської сили навіть заблокували парламентську трибуну) ***(на знімку),*** тож Володимир Гройсман поставив постанову на переголосування. Крім того, Олег Ляшко запропонував включити до переліку осіб, які позбавляються керівних посад, і Олеся Довгого. Той, у свою чергу, наголосив, що за посаду не тримається, але не був депутатом минулого скликання, тож не голосував за закони 16 січня. З урахуванням озвученої пропозиції за постанову в цілому проголосувало 252 народні депутати.

За основу та в цілому сесія також ухвалила проект постанови про Звернення Верховної Ради України до Державної Думи Федеральних Зборів Російської Федерації та Президента Російської Федерації щодо звільнення української льотчиці та народного депутата України восьмого скликання Надії Вікторівни Савченко (321 «за»). А також дві постанови про зміни в адміністративно-територіальному устрої Донецької області щодо зміни і встановлення меж Артемівського, Волноваського, Новоазовського та Тельманівського районів Донецької області.

Із Днем народження цього дня вітали Григорія Тіміша та Миколу Томенка.

Олена ГОРБУНОВА.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Ігор Гринів, Ігор Кононенко вітають Миколу Томенка з Днем народження.

В основі — курс на європейську інтеграцію

Представляючи в парламенті Програму діяльності уряду, Прем'єр-міністр України Арсеній Яценюк наголосив, що 20% української економіки сконцентровані в Луганську і Донецьку. Через російську військову агресію ми втратили 20% доходів, 20% валютної виручки, 20% економічного потенціалу держави. Отже, ситуація ще більш складна, ніж була дев'ять місяців тому, адже зруйнована економічна інфраструктура, знищені підприємства і заводи, знищена економіка нині дається взнаки. Арсеній Яценюк підкреслив, що програма діяльності Кабінету Міністрів створена на основі низки положень коаліційної угоди: «В основі програми є наш курс на європейську інтеграцію, і база для такої програми — Угода про асоціацію між Україною і Європейським Союзом».

Ключові виклики для України, за його словами, це:

— **загроза незалежності** (російська військова, економічна та інформаційна агресія, знищені інфраструктура та промисловість на Донбасі, втрата економічного потенціалу Криму, людські втрати, енергетична залежність від Росії);

— **військові втрати економіки** (золотовалютні резерви менш ніж 10 млрд. дол., стрімка девальвація гривні, падіння ВВП на 7%, дефіцит публічних фінансів 5% від ВВП, дефіцит НАК «Нафтогаз України» 110 млрд. грн., системні проблеми банківського сектору, падіння промислового виробництва, інфляція);

— **корупція** (неефективний державний менеджмент, корупція в судах та правоохоронній системі, повсякденне хабарництво).

«Відповіді на всі ці надскладні виклики, які країна ніколи не переживала за всі роки своєї незалежності, знаходяться тільки тоді, коли парламент, уряд, Президент разом із українським народом, усвідомлюючи всю повноту відповідальності, роблять реальні зміни. Легких змін ніхто не обіцяє», — підкреслив Арсеній Яценюк.

Реформи, передбачені в Програмі уряду, за словами Прем'єр-міністра, мають за основу «насамперед європейський досвід, вимоги і критерії, які ставляться нашими міжнародними партнерами, і те, що вже робилося дев'ять місяців»: «Те, що не робилося 23 роки, тепер треба зробити за 23 місяці».

Безпека

Один із ключових викликів, за словами глави уряду, — це сфера безпеки: «У країні повинна бути запроваджена нова політика безпеки».

«Агресія Росії — це ціна за прийнятий колишнім парламентом і колишнім Президентом закон, який передбачав так званий позаблоковий статус. Виявляється, що позаблоковий статус — це стати частиною Росії», — наголосив Прем'єр-міністр.

«Для того щоб мати армію, правоохоронну систему, забезпечені й побудовані кордони, — це необхідно фінансувати. Ми можемо пообіцяти тільки те, що ми можемо зробити, — програма передбачає до 5% ВВП на фінансування оборони і правоохоронної системи. Це найбільша цифра за всю історію», — зазначив він.

Арсеній Яценюк нагадав, що в поточному році з резервного фонду уряду додатково виділено на фінансування заходів з національної безпеки і оборони 19 мільярдів гривень: «Побудована з нуля Національна гвардія, куплено понад 1500 одиниць техніки, збільшено вдвічі грошове забезпечення для військовослужбовців у зоні антитерористичної операції».

Другий блок питань безпекової сфери — геополітичний, «де ми знаходимося, і з ким ми»: «В Україні була доволі тривала дискусія, чи ми на Заході, чи на Сході, будуємо ми самостійну систему безпеки чи кудись ідемо. І ця дискусія призвела до того, що невизначеність дала можливість Росії визначитись. Вона захопила Крим і зайшла на територію Донбасу».

Політична позиція уряду: скасувати позаблоковий статус для України

«Ми повинні визначитися і привести країну до всіх натівських стандартів», — наголосив прем'єр.

Щодо подальшого співробітництва з НАТО, Програма діяльності уряду передбачає щорічне затвердження плану дій Україна—НАТО.

Прем'єр-міністр також повідомив, що уряд пропонує змінити закон про державне оборонне замовлення: «В уряді буде створено Агентство з військово-промислового комплексу. Ми також повинні суттєво і якісно змінити систему управління компанією «Укроборонпром», яка при всіх попередніх президентах була кишенею для збагачення, а не компанією, яка виготовляє нове озброєння і захоплює нові ринки через продаж українського озброєння».

Уряд також пропонує програму реабілітації і соціальної інтеграції ветеранів та учасників АТО: «Програма реабілітації і соціальної інтеграції наших хлопців, які воювали і воюють за незалежність і свободу України, є ключовим пріоритетом уряду. Забезпечення українських військовослужбовців, нова система логістики, яка зараз будується новим міністром оборони, дасть можливість змінити систему постачання і оснащення українських Збройних Сил», — наголосив Арсеній Яценюк, нагадавши, що Кабінетом Міністрів уже створено Державну службу ветеранів та учасників АТО.

Державне управління

Прем'єр-міністр України Арсеній Яценюк наголосив на необхідності завершити процес децентралізації. «Вважаю, що Президент України повинен бути лідером процесу реальної децентралізації, адже вона має відбутися через внесення змін до Конституції України», — зазначив він.

«Моя політична позиція залишається незмінною: ліквідація обласних державних адміністрацій і передання повноважень відповідним радам», — сказав глава уряду.

Насамперед, за його словами, необхідно ухвалити новий Бюджетний кодекс: «Ми пропонуватимемо парламенту реалізацію цього Бюджетного кодексу, який передбачає передання додаткових прав і повноважень, — але й відповідальності — органам місцевої влади. Гроші не передаються без відповідальності і права не передаються без зобов'язань».

Арсеній Яценюк також наголосив на необхідності ухвалення нового закону про державну службу, «де ключовим принципом є конкурсний публічний відбір».

Глава уряду також зупинився на питанні запровадження електронного врядування: «І в парламенті, і в уряді ми фінансуємо компанії, які виготовляють папір. Тонни паперу, години й місяці передання паперів, які застрягають у міністерствах, відсутність швидкої реакції на листи. Ми повинні перейти на систему електронного врядування».

Під час обговорення Програми дій уряду.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Арсеній Яценюк наголосив, що в цьому питанні необхідно спиратися на досвід Естонії: «Це персональне ID кожної людини в країні, щоб по Інтернету звернутися по довідку, і їй надали. Те саме стосується органів державної влади — персоніфікація і безпосередня можливість для електронного врядування для всього складу Кабінету Міністрів України».

Окрім того, за словами Арсенія Яценюка, необхідно ухвалити закон про доступ до відкритих даних.

Також, за його словами, важливе і електронне врядування.

Антикорупційна політика

Перший пакет найбільш жорстких і реформістських законів з боротьби з корупцією був прийнятий два місяці тому. Один із законів вніс Президент, чотири — уряд України, повідомив Арсеній Яценюк. «Законів у нас багато хороших, чудових. От проблема тільки з імплементацією законів», — уважає він.

Тому в питаннях антикорупційної політики, крім реалізації відповідного законодавства, урядовці пропонують створити Національне антикорупційне бюро за особливою процедурою, і парламент остаточно приймає рішення стосовно керівництва.

Крім того, прем'єр нагадав, що відповідно до закону, який передбачає створення Національної комісії з протидії корупції, всі декларації державних чиновників публікуватимуться в електронній базі даних. «Моніторинг життя державного службовця — це відповідність того, що написано в декларації, і того, як цей чиновник живе», — зазначив глава уряду.

Правоохоронна система

Прем'єр повідомив, що є концептуальний документ, який затверджений Міністерством внутрішніх справ, про реформу системи МВС. І на реалізацію концепції першочергових заходів (за принципом «служити та захищати» замість «карати і кришувати») до парламенту буде внесений Закон про національну поліцію. «Дискусія з приводу того, що повинно бути в законі, обов'язково відбудеться в рамках нашої коаліції», — переконаний Арсеній Яценюк.

Правосуддя

Доки основа корупції лежить в судівській системі, і прокурорський, і правоохоронний, жодна корупція не буде поборена, вважає глава уряду. «Саме тому ми і пропонуємо, і звертаємося до парламенту — прийняти новий закон про судоустрій і статус суддів. І провести повну переатестацію всіх 9 тисяч українських суддів», — попередив він.

Крім того, уряд планує повернути Верховному Суду право вищої судової інстанції і створити не чотириланкову, а триланкову судову систему. Щоб українські громадяни мали безпосередній доступ до суду і щоб місцеві суди мали весь обсяг необхідних повноважень.

Економіка

«Економічна політика — один із найскладніших елементів», — констатував прем'єр і попередив: що за два тижні влада прийматиме вкрай складні і дуже непопулярні рішення, які називаються реформами. Це, за його словами, скорочення витрат державного апарату і державного сектору. «Ми зобов'язані протягом двох років на 10 відсотків скоротити витрати державного сектору», — повідомив Арсеній Яценюк.

Зміни у податковому законодавстві передбачають скорочення кількості податків з 22 до 9. Крім того, систему бухгалтерського і податкового обліку гармонізують з нормами міжнародних стандартів і підвищать відповідальність за виплати зарплат «в конвертах».

Крім того, урядовці пропонують зміни до закону про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове страхування (поетапне зменшення з 41 до 15 відсотків) і зменшити податкове навантаження на малий та середній бізнес. «Перше рішення: зменшити удвічі ставку єдиного податку. І друге рішення: на два роки просто перестати перевіряти малий і середній бізнес і не морочити їм голову, і не допомагати їм жити», — поділився прем'єр.

На дискусію у сесійній залі винесуть і рішення щодо так званого податкового компромісу. «Хтось це називає «податкова амністія», хтось називає «нульова декларація». Якщо ми хочемо жити по-європейськи, кожен повинен задекларувати свої доходи і витрати», — запропонував прем'єр і додав: «Давайте почнемо з чистого аркуша: всі покажуть, що мають, які кошти, які активи».

Стосовно трансфертного ціноутворення політика уряду залишається незмінною.

«Дорогі друзі, прийшов час допомогти Україні. 20 років заробляли, зараз треба разом виходити з цієї кризи», — апелював до парламентаріїв прем'єр. Уряд, за його словами, проситиме підтримати зміни до Закону України «Про трансферне ціноутворення» для того, щоб повністю закрити всі «дірки» в системі оподаткування, які пов'язані через офшорні компанії, в тому числі в металургії, хімії і інших прибуткових видах бізнесу.

По ПДВ. Спеціальна процедура адміністрування податку на додану вартість, за словами Арсенія Яценюка, має почати працювати: той, хто має право, — той отримає ПДВ, той, хто не має права, — не буде залазити в систему через судові рішення і незаконно стягувати з бюджету мільярдні суми ПДВ.

Монополії в економіці. «Антимонопольний комітет повинен виконувати функцію економічної прокуратури по відношенню до тих суб'єктів, які зловживають своїм становищем на ринку», — вважає прем'єр.

По просуванню експорту. За останні півроку збільшився експорт до Європейського Союзу на 12,3 відсотка. Це при тому, що Росія поступово закриває свої ринки для нас. «Незважаючи на те, що у нас є з ними угода, незважаючи на те, що в нас є зона вільної торгівлі, вони об'єктивно робитимуть усе для того, щоб знищити українську економіку і Українську державу як таку. Не вдасться!» — підкреслив прем'єр і констатував: для нових ринків база — це Європейський Союз.

ДОСЛІВНО

Прем'єр–міністр Арсеній ЯЦЕНЮК:

«Для того щоб Україна вже в 2016 році вийшла принаймні на стабілізацію, нам треба провести жорсткі пакети до бюджету і до податків, нам треба отримати відповідно міжнародну фінансову допомогу і нам треба злагоджено і єдино діяти. Діяти, а не стояти! На нас сподівається український народ. Шансів більше не буде. Цей шанс повинен бути використаний, він у наших руках, і ми його реалізуємо для майбутнього нашої країни. Слава Україні!»

Управління державною власністю

Прем'єр запропонував передати на прозору приватизацію більше тисячі двохсот об'єктів державної власності за принципом аукціону і знищити корупцію в державному секторі.

«Також буде запроваджена реалізація цих акцій на міжнародних біржах для того, щоб підняти вартість. Об'єктивно усвідомлюю, що у сучасних умовах, коли в країні війна, дорого не продаси. Тому разом порадитимемося і думатимемо, що продавати, коли продавати. Але в країні повинна бути проведена широкомасштабна приватизація. Залишок стратегічних об'єктів — це більше 2 сотень об'єктів. Буде створена низка холдингів під Кабінетом Міністрів України, які будуть під контролем аудиторських компаній. І ми шукатимемо міжнародний менеджмент на конкурсній основі».

Продовольча політика

Програмою передбачена підготовка до проведення земельної реформи, а також підтримка та розвиток малого і середнього бізнесу на селі (закон про локальні ринки, щоб дати можливість селянам реалізовувати свою продукцію всередині України).

«Окрім того, що передбачено в Коаліційній угоді, окремо хотів би зазначити, це прийняття закону про довгострокову оренду землі — це перше. І друге, наповнення Державного земельного кадастру. Він нині наповнений тільки на 5 відсотків, не маючи першого і другого, нам складно переходити до третього, тобто до ринку землі», — повідомив прем'єр .

Енергетична незалежність

Що було зроблено і що далі уряд робить? «Нам вдалось повністю побудувати систему реверсного постачання газу. 60 відсотків газу, який ми отримуємо сьогодні, йде з країн—членів Європейського Союзу. І саме завдяки тому, що 5 місяців тому ми не піддались на тиск російського президента, який вимагав без підписання угоди прийняти так звану їхню ціну майже 500 доларів», — повідомив Арсеній Яценюк. Це крок важливий, але цього недостатньо. Україні, за словами глави уряду, треба йти далі по шляху диверсифікації джерел енергетичного постачання.

Тому уряд пропонує реорганізацію НАК «Нафтогаз України» у відповідності до Третього Енергетичного Пакету ЄС та залучення інвестора, європейського або американського, до спільної експлуатації і модернізації ГТС.

«Іншого варіанта, ніж підняття тарифів до ринку, немає. Його не існує. Тому той, хто може платити, буде платити; тому, кому треба допомогти, держава через пільги і субсидії буде компенсувати відповідні тарифи», — констатував прем'єр.

Соціальна політика

Соціальна сфера — надчутлива, зазначив А. Яценюк. «Наша пропозиція складна, але правильна — перевести всіх на єдину систему пенсійного забезпечення і на єдині принципи нарахування і виплати пенсій. Це принцип соціальної справедливості у пенсійному забезпеченні», — вважає прем'єр. А Трудовий кодекс, за його словами, парламент розгляне вже наступного року.

По тимчасово переміщеним особам. Нині зареєстровано вже більше 600 тисяч тимчасово переміщених осіб і сотні мільйонів витрат. «Там деякі розповідають про те, що не виплачують пенсії, то я хочу сказати. Нехай росіяни зі своїми бандитами заберуться геть з української землі, і тоді українці отримають пенсії», — переконаний прем'єр. І додав, що коли Україна відновить контроль над своєю територією, то будуть всі соціальні виплати: «Але українцям, які під українським контролем».

По освіті. «Минулий парламент прийняв Закон України «Про вищу освіту», зараз залишилася імплементація цього закону», — переконаний головний урядовець. У новому законі, за його словами, передбачена фактична атестація і оцінка якості освіти, а це потягне за собою зміну кількості навчальних закладів, також фінансову автономію вузів і державні замовлення. Прем'єр запевнив, що уряд фінансуватиме тільки ті потреби, які необхідні для української економіки. «Треба спеціальність — ми її замовили, не потрібно — значить, вибачте, нехай це переходить все на комерційні основи. Держава не фінансуватиме підприємницькі проекти в освіті», — попередив А. Яценюк.

По системі охорони здоров'я. Прем'єр повідомив, що проситиме парламент ухвалити зміни до закону про лікарські засоби (стосовно скасування реєстрації медичних препаратів і лікарських засобів, які виготовлені в Європейському Союзі, США, Канаді, Австралії і Японії). І передбачити укладення прямих довгострокових угод з виробниками ліків.

«Час чесно визнати: конституційна норма про безкоштовну медицину — це просто текст на папері. В Україні немає безплатної медицини. Все платне! Тому прийшов час прийняти Закон України про медичне страхування», — анонсував А. Яценюк.

Культура

Основа культурної політики — це стратегії української гуманітарної політики, підтримка українського продукту через українських меценатів , переконаний прем'єр. «Треба, щоб приватний сектор допомагав українській культурі», — зазначив він і додав: «Підіть і подивіться фільм «Поводир», і тоді ви скажете, у нас є продукт чи немає».

Молодь та спорт

Політика молоді і спорту передбачає як ухвалення концепції молодіжної політики, так і відродження національно-патріотичного виховання в країні, і це завдання як профільного міністерства, так і Міністерства освіти, повідомив А. Яценюк.

Міжнародна допомога

Як вийти з кризи? «Я публічно заявляю з цієї трибуни, що так як з 2010-го по 2014 рік державний борг країни зріс удвічі — з 30 до 70 мільярдів доларів, так як країна була розграбована і розтягнута, так як ми знаходимося в стані російської воєнної агресії, нам надскладно вийти з цієї кризи самостійно. Або скажу по-іншому: без допомоги наших міжнародних партнерів це практично неможливо зробити. Ми в цьому році витиснули все, що могли витиснути. Економіка падає на 7 процентів, промисловість падає на 10, ми на 5 процентів збираємо більше податків. Причому, я усвідомлюю, що так вічно не може бути. Через фіскальний тиск ти довго не втримаєшся, але треба платити пенсії і зарплати», — оперував невтішними цифрами і фактами прем'єр.

Крім того, він додав: ми отримали загалом 9 мільярдів доларів фінансової допомоги від МВФ, Світового банку і інших міжнародних фінансових інститутів. Але чотирнадцять мільярдів доларів віддали боргів і кредитів. Однак на наступний рік додатково до тієї програми, яка передбачена МВФ, за даними газети «Financial Times», необхідно 15 мільярдів доларів. «Для того щоб отримати фінансову допомогу, для того щоб вижити в цей складний період часу, для того щоб не допустити дефолту, нам потрібна міжнародна донорська конференція, затвердження плану відновлення України на цій донорській конференції і допомога наших західних партнерів. Допомогу просто так ніхто не дасть. Для допомоги треба проводити ті жорсткі реформи, про які ви всі говорили на виборах. Тепер прийшов час натискати кнопки за ці реформи, і вони чітко виписані», — додав прем'єр.

Саботаж, диверсія, шкідництво чи банальна безгосподарність?

Базар у кожному місті — споконвічне місце спонтанних дискусій на найгостріші й злободенні теми. Зокрема про політику. І Миколаїв — не виняток. З початку грудня, мабуть, найобговорюваніше — перебої з подачею електрики, від чого найбільше страждають сільські райони.

Тетяна Борисівна — жителька одного із сіл приміського, Новоодеського, району торгує на Центральному ринку овочами, це єдиний дохід її родини. Відключення світла для неї — просто катастрофа.

— Їду з дому дуже рано, повертаюся затемна, коли світла немає. Нічого зробити не встигаю — не випрати, не приготувати. Почуваюся людиною другого сорту, і як далі буде, просто не уявляю.

Покупці слухають, і у відповідь не мовчать. Наталя дуже хвилюється про літню матір, яка одна мешкає у Вознесенському районі.

— Офіційно попереджають про те, що світло відключать на дві години на день, але це — неправда. Буває таке, що й по два-три рази: по п'ять-шість годин сидять без електрики — без усяких графіків. У мами хворе серце, вона хвилюється за те, щоб не зіпсувалися холодильник, телевізор, — тиск у неї стрибає сильно, уже лікаря викликали.

До дискусії раз по раз підключаються інші продавці й покупці. Селяни спиняють «міських» — мовляв, у вас-то все поки що нормально, вам чого скаржитися? Але й обласний центр уже відчув повною мірою незручності від зимових посиденьок у темряві. Найгірше те, що не дотримуються заздалегідь оголошених строків відключень і користувачі не можуть регулювати своє життя й роботу, яка дуже у багатьох, наприклад, пов'язана з Інтернетом. Найкатегоричніші вже відкрито називають такі дії енергетиків шкідництвом і саботажем.

Досить різко висловився з цього приводу й перший заступник голови Миколаївської ОДА Микола Романчук. На нараді з представниками підприємств Миколаївщини, керівниками районів і міст він заявив, що такі несправедливі відключення призведуть до соціального бунту.

— Чому постійно відключають Врадіївку? Там людина лежала на операційному столі й вимкнули світло, ледь не стався нещасний випадок. Мені здається, що відключення електроенергії у Врадіївці — це диверсія.

Крім того, за словами керівника, вибірково відключають і великі підприємства. Так, з 186 відключають тільки 24, інші навіть не відчули перебоїв з електропостачанням. Чиновник впевнений: питання можна вирішити, домовившись з усіма підприємствами, розробивши спільний графік з урахуванням лімітів споживання електроенергії. Якщо схеми чітко дотримуватися, то жодних проблем не буде.

Про складну ситуацію в електроенергетичній галузі розповів начальник інспекції Держенергонагляду в Миколаївській області Едуард Галат. Він нагадав, що графіки відключення не застосовувалися з 90-х років, але тоді були так звані віялові відключення, нині ж ситуація набагато складніша. За його словами, графіки переглядаються щорічно, при цьому проводять відповідні виміри на підприємствах. У 2014-му режимний день перевірки відбудеться 17 грудня.

— Нині готується відповідне доручення переглянути всі ці графіки з урахуванням справедливості, адже одні райони сидять по 9 годин без світла, а інші взагалі не вимикають. Повинна бути відповідна рівномірність з урахуванням соціального фактора, який раніше ніколи не брався до уваги, адже враховували тільки технічний фактор, — вважає Едуард Галат.

Він звернувся до представників підприємств: «Кожен з вас знає, як перевести виробництво на ніч. При наявній ситуації ми можемо 60 МВт перевести на ніч — у цьому випадку понад 10 районів залишилися б зі світлом і теплом, якби тільки вирішили це питання».

За підсумками наради його учасники прийняли, з урахуванням усіх пропозицій, звернення до Президента України та Кабінету Міністрів.

Напевно, усе сказане чиновниками — правильно й вчасно. Додам від себе лише одну, зовсім незначну в державних масштабах, детальку. Поки йшла нарада, та й після неї, на декількох миколаївських вулицях — білим днем! — горіли ліхтарі. Ось як це поєднується із закликами жорстко, завжди й усюди, заощаджувати електроенергію — це питання...

Ірина НЕЖИГАЙ.
Миколаївська область.

ФОТОФАКТ

***Київ.** Директор проекту технічної допомоги ЄС «Розбудова спроможності Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження України» представник компанії HumanDynamiks Надя Бонева, представник ЄС в Україні Юрате Юодснуките, заступник голови Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження України Сергій Дубовик, керівник проекту Ангел Мінєв під час представлення досягнень та поглядів проекту на перспективи енергоефективності України.*

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Госпіталю пообіцяли аварійне джерело живлення та фінансову підтримку

Військовому госпіталю потрібне аварійне джерело живлення. Про це заявив начальник Рівненського гарнізонного госпіталю Олексій Кльонов під час засідання постійної комісії Рівненської обласної ради з питань охорони здоров'я, материнства та дитинства. Особливо це актуально у період відключень електроенергії. Олексій Кльонов навів приклад, коли госпіталю без попередження відключили електроенергію, і лише за щасливим збігом обставин ніхто з пацієнтів (а це військові) не постраждав.

Виділити 280 тисяч гривень на закупівлю генератора пообіцяли на черговій сесії обласної ради 18 грудня.

Члени постійної комісії також розглянули проект програми шефства над Рівненським гарнізонним військовим госпіталем на 2014—2015 роки, на реалізацію якої передбачено 473 тисячі гривень. Вони будуть використані для ремонту дахів лікувальних корпусів, операційного блоку, заміни вікон.

Про це повідомила працівниця Рівненської обласної ради Ірина Бовсунюк.

Підготувала Олександра ЮРКОВА.
Рівне.

ТИМ ЧАСОМ

Мають намір обійтися без віялових відключень

У середу в. о. голови Запорізької ОДА Григорій Самардак провів нараду з представниками 30 найбільш енергоємних підприємств області.

Розглядалося питання економії. Адже лише в Запоріжжі — чотири діючих підприємства, споживання енергії кожним із яких перевищує споживання середньостатистичного міста України, а то й цілої середньостатистичної області. З виробничниками наче домовилися, що у години пік (з 8.00 до 10.00 та з 16.00 до 21.00) вони скорочуватимуть енергоспоживання, а надолужуватимуть втрачене вночі. Тобто 98% запорізької економії планується забезпечити за рахунок саме промислових підприємств.

Тим часом на Запорізькій АЕС відзначили 30-річчя пуску енергоблоку №1. Так уже вийшло, що згаданий блок нині на ремонті та модернізації. Виведений він із експлуатації 6—8 вересня і відтоді (за планом — до 30 грудня) на ньому не лише проводяться планові профілактичні роботи, а й монтується абсолютно новий програмно-технічний комплекс турбінного відділення. До сказаного додамо, що нині ЗАЕС працює п'ятьма блоками із шести, забезпечуючи сумарну потужність 5039 тисяч кіловат. Усього за січень—листопад 2014 року згадана АЕС виробила 35 873 млн. кВт/год. електроенергії, або 44,8 % від виробництва всіх атомних станцій України.

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.
Запоріжжя.

САМОВРЯДУВАННЯ

Обранці стали на захист добровольців

Депутати Івано-Франківської обласної ради звернулися до Президента України Петра Порошенка та Прем'єр-міністра Арсенія Яценюка із проханням надати бійцям добровольчих батальйонів статус учасників бойових дій.

У документі йдеться про те, що «добровольці досі не мають чітко визначеного юридичного статусу», через що вони і члени їхніх сімей є незахищеними на державному рівні. Це стосується і допомоги у випадку загибелі годувальника, і лікування поранених, отримання житла та земельних ділянок. Тому просять внести зміни до п. 19, ст. 6 Закону України «Про статус ветеранів війни», додавши до переліку учасників бойових дій і тих осіб, які у складі добровольчих батальйонів залучені до захисту суверенітету і територіальної цілісності України, перебували і продовжують воювати в зоні АТО.

Галина БРУХАЛЬ.
Івано-Франківська область.

Місцеві громади чекають додаткові мільярди

Якщо до кінця року буде ухвалено зміни до Бюджетного та Податкового кодексів, то місцеві бюджети вже в 2015 році отримають майже 39 мільярдів гривень додаткових надходжень. Про це під час наради, присвяченої питанню децентралізації влади, заявив віце-прем'єр — міністр регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства Геннадій Зубко.

Звертаючись до представників місцевого самоврядування, віце-прем'єр повідомив: «Ми сьогодні готуємо Програму дій уряду на наступний рік. Рік буде дуже складний, тому маємо встановити чіткі правила, які дадуть змогу максимально ефективно використати бюджетний ресурс країни. Наша позиція — що більше ресурсів наближено до громад, то більший контроль з боку громадськості, то ефективніше буде їх використано».

За словами урядовця, головними напрямами змін до Бюджетного кодексу є бюджетна та фінансова самостійність місцевих бюджетів, закріплення за ними стабільних джерел доходів та розширення їхньої дохідної бази. Крім того, для посилення відповідальності профільних міністерств пропонуватиметься нова трансфертна політика, а децентралізація видаткових повноважень дасть можливість місцевим громадам самостійно приймати рішення щодо розвитку своїх територій.

Також пропонується, щоб місцеві бюджети формувалися та ухвалювалися до 25 грудня попереднього року та щоб це не залежало від термінів прийняття держбюджету. Адже досі через невчасне затвердження держбюджету місцеві громади часто не мали можливості вчасно затвердити свої кошториси.

«Сьогодні люди чекають змін, тому ми плануємо запустити механізм активності громад, який найближчим часом дасть їм змогу розвиватися та на власний розсуд розпоряджатися заробленими ресурсами», — зазначив урядовець та висловив сподівання, що Верховна Рада схвалить зміни до Бюджетного і Податкового кодексів ще до кінця нинішнього року.

Сергій КОВАЛЕНКО.

Об'єднались для спільної роботи

Нову форму співпраці територіальних громад запроваджують у Віньковецькому районі. Тут підписано угоду, яка передбачає створення спільних підприємств у комунальній, ремонтно-будівельній та інших сферах. «Це приклад реального самоврядування, коли громада взяла на себе відповідальність за розвиток та утримання інфраструктури. Прогнозується, що одне з новостворених підприємств відповідатиме за будівництво, ремонт та експлуатацію доріг у частині району. Це цікавий і необхідний проект, який, сподіваємося, буде реалізований і в інших районах», — прокоментував перший заступник голови ОДА Олександр Симчишин.

Ірина КОЗАК.
Хмельницький.

Найкатегоричніші вже відкрито називають дії енергетиків шкідництвом і саботажем

Депутати не дозволять приховати інформацію про події на Майдані

У КОМІТЕТАХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

Останнім часом у громадськості виникає дедалі більше запитань стосовно діяльності — точніше, бездіяльності — правоохоронних органів, зокрема щодо розслідування подій на Євромайдані. Відповіді на них спробували знайти народні депутати та представники громадськості під час спільного засідання двох комітетів Верховної Ради — з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності та з питань запобігання і протидії корупції** (на знімку). **Участь у ньому взяли Генеральний прокурор Віталій Ярема, міністр внутрішніх справ Арсен Аваков та Голова Служби безпеки Валентин Наливайченко. Доповідали про заходи, які вживають їхні відомства з метою встановлення і притягнення до кримінальної відповідальності осіб, винних у вчиненні злочинів проти мирних громадян 30 листопада, 1 грудня 2013 року та 18 і 20 лютого 2014 року й інших злочинів, пов'язаних із викраденням, катуванням та побиттям громадян—учасників Революції Гідності.

Власне, запитань багато, зокрема: чому не направлено до суду справи про притягнення до кримінальної відповідальності прокурорів, слідчих і суддів за незаконні арешти та притягнення до кримінальної відповідальності учасників мирних акцій протесту? Чому вже рік не притягнуто до кримінальної відповідальності замовників, організаторів і виконавців масових убивств та катувань?

Як заявив голова Комітету з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності Андрій Кожем'якін, за всіма цими злочинами профільний парламентський комітет направляв звернення до Міжнародного кримінального суду, Ради Безпеки ООН, Гаазького суду.

Водночас А. Кожем'якін наголосив, що профільні парламентські комітети не дозволять приховати інформацію про події на Майдані: «У нас є достатньо матеріалів, які вказують на замовників, організаторів та виконавців злочинів проти людяності під час Майдану. Повірте, настане час і прокурори Міжнародного кримінального суду займуться тими, хто перешкоджав розслідуванню злочинів проти людяності. Якщо потрібно буде, ми підготуємо і доб'ємося ухвалення парламентом ще однієї постанови з цього питання».

ЦИТАТА

Голова Комітету з питань запобігання і протидії корупції Єгор СОБОЛЄВ:

«Свої посади і ми, і ви отримали завдяки Євромайдану. Не завдяки Президенту чи комусь іще. А завдяки всім тим людям, які прагнули змін. І те, що такі справи, як розстріли на Інститутській, численні репресії автомайданівців, викрадення та катування, не розкрито, — це зрада цих людей».

А на думку голови Комітету з питань запобігання і протидії корупції Єгора Соболєва, основна біда нових керівників старих правоохоронних органів полягає в тому, що вони зберігають старі кадри, які їм дісталися «у спадок» від Януковича.

«Це засідання — остання спроба з'ясувати питання, чому немає результатів у розслідуванні найрезонансніших справ. Розкрити які — моральний обов'язок перед суспільством», — констатував Соболєв. Він зауважив, що очільникам міністерств та депутатам потрібно пам'ятати, завдяки кому вони посіли займані посади.

У свою чергу Генеральний прокурор Віталій Ярема стосовно старих кадрів зауважив, що відповідно до інструкції, розробленої Кабінетом Міністрів на виконання закону про очищення влади, друга стадія люстрації завершується у відомстві в квітні наступного року. За словами Генпрокурора, вже 138 діючих працівників прокуратури звільнено і ще близько 300 підлягають звільненню.

Щодо розслідування, то, за словами В. Яреми, у Генпрокуратурі створено управління спецрозслідувань, яке займається винятково розслідуванням злочинів проти Майдану. «Після того, як ГПУ позбавили функції так званого загального нагляду (це сталося в жовтні після ухвалення нового закону про прокуратуру), ми провели оптимізацію і створили спецуправління. Там працюють 83 слідчі та оперативні працівники, яких звільнено від усього», — заявив генпрокурор.

В. Ярема розповів, що у справі про злочини на Майдані розслідується 12 окремих епізодів. «На кожному з цих епізодів працює група, де є слідчий, оперативники на постійній основі», — сказав він. Голова ГПУ заявив також, що «десь 13 особам, які підпадають під цю справу, найближчим часом буде оголошена підозра, крім тих 22, яким підозру вже оголосили».

Водночас, відповідаючи на запитання народного депутата Антона Геращенка, чи встигне Генпрокурора розслідувати цю справу у відведений законом термін, який спливає в лютому наступного року, В. Ярема зауважив, що термін розслідування вбивств на Майдані потрібно продовжити. «Насправді є така необхідність, щоб були якісь можливості продовжити терміни розслідування більше року», — вказав він.

А міністр внутрішніх справ Арсен Аваков повідомив, що досі зниклими безвісти під час трагічних подій на Майдані залишаються вісім громадян.

«Правоохоронні органи зареєстрували 121 заяву щодо зниклих безвісти осіб, у тому числі 57 заяв на основі рапортів працівників міліції про зникнення громадян під час масових акцій протестів на Майдані», — сказав він. За словами А. Авакова, в питанні розслідування справ щодо зниклих безвісти на Майдані МВС співпрацює з двома громадськими організаціями — «Євромайдан SOS» і «Пошукова ініціатива Майдану».

«За даними першої організації, досі зниклими безвісти залишаються 27 осіб, а за даними другої — 57. Водночас 18 осіб було включено в обидва списки одночасно. Волонтерами обох організацій розшукується 46 осіб. Під час опрацювання вказаних списків, МВС за наявними анкетними даними встановило 10 осіб, які перебувають за місцем проживання та не зникали. Ще дві особи переховуються у зв'язку із вчиненими ними порушеннями. Сім інших осіб зникли за обставин, не пов'язаних із масовими акціями протесту протягом 2012—2013 років ще до подій на Майдані. Отже, на сьогодні МВС розслідує 6 кримінальних проваджень і, по суті, розшукує вісьмох громадян», — пояснив міністр внутрішніх справ.

Голова Служби безпеки Валентин Наливайченко наголосив, що збудовані за радянських часів правоохоронна та судова системи є і залишаються злочинними. Тож депутати, зауважив він, мають розуміти: свідчення своїх злочинів вони старанно знищували. А найголовніше — що країна-агресор допомагала їм у цьому і продовжує допомагати нині. Тож глава СБУ закликав законотворців сконцентруватися і допомогти правоохоронцям. Зокрема, запровадити інститут трибуналу, об'єднати всі провадження в одне зі спеціальними повноваженнями і адвокатів, які захищають кожного, хто був убитий або постраждав, і слідчих та прокурорів. А відомства, що розслідують справу, глава Служби безпеки закликав напряму співпрацювати з адвокатами і громадськістю.

ДОСЛІВНО

Генеральний прокурор Віталій ЯРЕМА:

«Ми давно направили всі необхідні матеріали для оголошення в розшук Януковича і його найближчих прибічників. Сім осіб сьогодні, на превеликий жаль, не оголошено в міжнародний розшук, тому до Ліона їздили два заступники Генерального прокурора, які проводили зустрічі з представниками юридичного управління міжнародної організації кримінальної поліції, і там пообіцяли, що розберуться більш досконало. Але до сьогоднішнього дня, на жаль, віз і нині там».

Підбиваючи підсумки засідання, голова фракції Блок Петра Порошенка, член Комітету з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності Юрій Луценко зауважив, що розслідування злочинів зрушилося б «якісніше, швидше і логічніше», якби від самого початку слідство щодо злочинів на Майдані взяло за основу статтю 255 Кримінального кодексу України — про створення злочинної організації.

«Тоді вся державна машина шукала б не «Беркут», який був останньою ланкою виконавців. Тоді б глянули в корінь: побачили б, що Янукович Віктор Федорович створив злочинну організацію, яка на основі двох політичних партій — Партії регіонів та КПУ, за допомогою керівників усіх державних, правоохоронних, судових та інших органів узурпувала владу в Україні з метою незаконного збагачення, що призвело до масової загибелі людей», — зазначив Ю. Луценко.

Тоді, додав депутат, логічною була б судова заборона Партії регіонів та Комуністичної партії України, тоді було б зрозумілим накладення арешту на здобуте злочинним шляхом майно, а міжнародні інституції краще б зрозуміли необхідність міжнародного розшуку, зокрема через Інтерпол, членів цього угруповання. Це не пізно зробити й нині, додав Луценко. І запропонував, щоб Верховна Рада прийняла звернення до Інтерполу про міжнародний розшук Януковича та його поплічників. «Я знаю, як приймаються рішення в цій організації. Дуже часто там посилаються на листи з інших країн про політичний характер переслідувань. У цьому разі лист від усього українського парламенту міг би бути важливим інструментом зміни ставлення Інтерполу до цього питання».

Генеральний прокурор Віталій Ярема повідомив, що Інтерпол затягує з оголошенням Януковича в міжнародний розшук.

Олена РОМАШКІНА.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ПОДРОБИЦІ

Час провокацій?

Запоріжжя пережило 10 грудня без жертв, руйнацій і рішення стосовно пам'ятників тоталітаризму

«Голос України» вже повідомляв про натяки на «революцію» місцевого масштабу і написану міським головою Олександром Сіном заяву про відставку. Однак загалом подій у Запоріжжі 10 грудня сталося чимало.

О 10.00 розпочалася чергова сесія міськради, і, врешті-решт (після сварок) до сесійної зали зайшли щонайменше 50 прибічників народного депутата Олега Ляшка. Усе завершилося вже публічною сваркою біля столу президії і взаємними звинуваченнями, а потім і заявою міського голови про відставку. Щоправда, прийняти її було нікому — на той час депутати залишили приміщення. Зрештою, і Олександр Сін, і Олег Ляшко теж.

А тим часом невідомі в камуфляжі, як стверджує колишня керівниця управління внутрішньої політики міськради Ірина Комісар, стріляли в неї «з автоматичної зброї» у внутрішньому дворі згаданої адмінбудівлі. Причому стрілки безперешкодно покинули територію на двох джипах. Пізніше міліція повідомила, що когось із них таки затримала. Додамо, що пані Комісар у місті пов'язують з іменем колишнього «смотрящего» Є. Анісімова, який нині покинув межі України.

Далі надійшло повідомлення, що теж люди у камуфляжі, але вже з міліцейською машиною біля під'їзду, затримали у власній квартирі редактора одного з видань «ідейного» спрямування. А трохи пізніше якісь стрілки з автоматами (!) збиралися штурмувати адмінбудівлю обласної влади, але були затримані та роззброєні тією ж міліцією. До речі, люди в камуфляжі знову-таки прибули на місце подій на шикарних джипах...

Під завісу подій відбулося вже традиційне в останні дні для Запоріжжя замінування. Цього разу тих-таки облдміністрації та облради, звідки евакуйовано 1,5 тисячі осіб. Надійшло повідомлення про замінування і міськради, однак Олександр Сін із підлеглими із приміщення не вийшов, а продовжив нараду. Після обіду продовжилася й перервана вранішніми подіями сесія міськради. 47 голосами, за 50 присутніх у сесійній залі, депутати ухвалили звернення до Президента України та керівників правоохоронних структур, яким засудили дії київських гостей О. Ляшка та І. Мосійчука, звинувативши останніх у дестабілізації ситуації в місті. А Генпрокурора просять звільнити з посади прокурора області Олександра Шацького як такого, котрий теж, на думку депутатів, причетний до останніх подій.

А тим часом для ухвалення рішення про місцевий референдум стосовно долі пам'ятників Леніну та Дзержинському **(на знімку)** в Запоріжжі, не вистачило двох голосів. Іншими словами, ситуація зависла.

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.

Запоріжжя.

Фото Володимира ШЕРЕМЕТА.

Олег НАЛИВАЙКО: «Навіть у воєнний час журналіст має нести людям правду»

В умовах інформаційної війни, яка розгорнута нині проти України з боку Російської Федерації, тема впорядкування та захисту вітчизняного медіапростору набула особливо гострого звучання. Про те, чому журналіст має виконувати свій професійний обов'язок навіть в умовах бойових дій і чому право преси на власний погляд є передумовою для розбудови зрілого громадянського суспільства, Укрінформу розповів голова Державного комітету телебачення і радіомовлення України Олег НАЛИВАЙКО** (на знімку)**.

— Не таємниця, що вітчизняний інформаційний простір завжди був для держави «чутливим моментом». У нас навіть не було єдиної концепції державної інформаційної політики. За вашої участі, як керівника Держкомтелерадіо, що змінилося у цій царині?

— Я вже другий раз у ту саму воду заходжу (очолював Держтелерадіо з вересня 2009 року по березень 2010-го. Проте у 2009—2010 роках була кардинально інша ситуація, інша країна...

Ситуація в березні цього року була вкрай напружена. Багато структур, зокрема, обласних державних телерадіокомпаній, зайняли розмиту позицію. Коли ми почали визначати, в якому напрямку діяти, виявилось, що треба було займатися буквально всім. Система рвалася з усіх боків під впливом революційних змін, внаслідок агресії РФ та відсутності коштів.

Тоді окреслилася головна проблема — відсутність адекватних документів стратегічного плану. І хоча багато хто говорив, що головне — окремі «дірки залатати», ми вирішили: треба розпочати розробку стратегії. Активно включилися в роботу наші фахівці, представники Інституту стратегічних досліджень, медіаспільноти. Протягом трьох місяців, як я вже згадував, були підготовлені два важливі документи: стратегія розбудови інформаційного простору до 2020 року і доктрина інформаційної безпеки.

Ключовою проблемою була інформаційна безпека, проблема інформаційної агресії з боку Російської Федерації. А, з іншого боку, треба було думати про те, як підготувати такий закон, який не повернув би нас до диктаторських часів у вимірі свободи слова. Тож розробляли такі законопроекти, що діятимуть не лише у ці складні часи, а й на перспективу.

У результаті в парламенті було проголосовано кілька пріоритетних законопроектів — про суспільне телерадіомовлення, про розширення зони дії закону про доступ до публічної інформації, про захист гарантій професійної діяльності журналістів. Останній проголосовано у першому читанні. Сподіваємося, що нова Верховна Рада найближчим часом ухвалить цей документ і в другому читанні.

Ще один з ініційованих законопроектів стосується прозорості медіавласності. Закон ще не проголосований. Однак після набуття чинності він зобов'яже розкритися кожного з власників і акціонерів телерадіокомпаній. Таким чином ми маємо підійти до розв'язання болючої теми, коли найбільшими інформаційними ресурсами України володіють офшори.

Негативом у стратегічному плані є провал голосування за закон про роздержавлення друкованих державних і комунальних ЗМІ. Цей законопроект був погоджений з редакторським корпусом, із громадськістю та відомствами. Над ним разом із Держкомтелерадіо працювала Спілка журналістів, інші медіаорганізації, експерти Ради Європи. Тож коли у квітні ми вносили його на розгляд парламенту, були абсолютно впевнені, що за нього депутати проголосують. Однак для прийняття закону не вистачило кількох десятків голосів. За цей час ми його доопрацювали і внесли на розгляд уряду. Вважаємо, що він є одним із тих законопроектів, які повністю змінять палітру нашого інформаційного простору.

— Багато йшлося про створення суспільного телебачення і радіомовлення для України як країни європейської. Ви говорили про те, що цей проект розпочнеться вже з 1 січня наступного року. Чи все готове до старту суспільного мовлення?

— Під час нещодавнього перебування в Харкові я отримав запитання від колег з обласного ДТРК, що їм робити з 1 січня. Відповів: виходити на роботу і працювати. Дійсно, багато в кого немає розуміння, що це насправді буде.

Наступного року цей проект стартує однозначно. Це не означає, що з першого дня нового року все зміниться на телеекрані чи в радіоефірі. Але ми ще до прийняття закону зорієнтували державні телерадіокомпанії — контент повинен змінитися. І на сьогодні він у більшості випадків відповідає законопроекту про суспільне телерадіомовлення.

Але залишається багато організаційних проблем. Потрібно зареєструвати національну суспільну телерадіокомпанію. Зараз Мін'юст працює над формою цієї компанії.

Тут може бути два підходи. Проект Кабміну про створення національних суспільних телерадіокомпаній передбачає ліквідацію обласних держтелерадіокомпаній. На базі цих структур і створюватиметься національний суспільний телерадіомовник. Тобто маємо ліквідувати всі обласні компанії, щоб створити акціонерне товариство. Але в цій системі працює понад 6 тисяч людей. І, схоже, саме слово «ліквідація» їх дуже налякало. Насправді, маємо пояснити, що йдеться про створення нової структури. Інший шлях — як записано в законі, створення національного мовника на базі ОДТРК через їх реорганізацію. Тобто ОДТРК виступатимуть як регіональні суспільні мовники. За цією схемою створюється єдина національна суспільна телерадіокомпанія і йдуть включення регіонального інформаційного продукту. Ці обласні мовники стають громадськими мовниками та формують своє правління, наглядові ради на обласному рівні. З цього приводу саме і йдуть дискусії. На моє глибоке переконання, без них не обійтись, бо ми приймаємо стратегічні рішення і на помилку не маємо права. Але це — компетенція парламенту, який повинен внести зміни в закон. А паралельно йде процес формування наглядових рад, які в подальшому фактично переберуть на себе функції уряду та Держкомтелерадіо в управлінні мовником.

Національна рада з питань телебачення та радіомовлення зібрала за дев'ятьма категоріями пропозиції громадських організацій про те, хто хотів би взяти участь в обранні членів наглядової ради. Будуть представники від медійних структур, спортсменів, учителів, науковців тощо. Загалом збираються пропозиції від громадських організацій, які понад три роки працюють у цій галузі, мають всеукраїнський статус. Шляхом рейтингового голосування вони визначатимуть одну людину до наглядової ради. Сподіваємося, що протягом січня—лютого її сформують. Також маю надію, що буде представник від кожної фракції чи депутатської групи у Верховній Раді. Утім, наголошую, що це будуть не депутати: фракції чи групи мають делегувати до складу рад авторитетних людей, фахівців, які мають незаплямовану репутацію.

Для нас важливо створити суспільного мовника, сформувати наглядову раду і стартувати.

— Яким, у вашому розумінні, має бути українське суспільне телебачення і радіомовлення?

— Насамперед суспільне телебачення має забезпечувати інтереси суспільства, а не якихось олігархічних груп чи політиків з пріоритетом отримання прибутку. Сьогодні контент державних телерадіокомпаній формується через держзамовлення, орієнтується на активне висвітлення діяльності державних структур і уряду. Створення ж суспільного телерадіомовлення передбачає заборону на втручання державних структур у діяльність мовника. За суспільного телебачення і радіомовлення всі повноваження переходять до наглядової ради. Саме вона визначає, як діяти. Єдиним органом, що може втручатися у формування контенту, залишається редакційна рада, половину якої формує трудовий колектив, а другу половину — наглядова рада. Таким чином виключається державне втручання.

Сподіваюсь, що спостережна і редакційна рада сформують такий контент, який не виконуватиме чиїсь політичні завдання і не обстоюватиме відповідні економічні інтереси. Важливим моментом у роботі суспільного телебачення та радіомовлення є також обмеження реклами — до 5% від ефірного часу. Все це допоможе забезпечити трансляцію цікавого і корисного для суспільства матеріалу.

— Однією з особливостей нинішнього українсько-російського конфлікту є потужна інформаційна війна. Важко зараз знайти захист від агресивної кремлівської пропагандистської машини. Над якими заходами із запобігання такому ворожому інформаційному впливу працює тепер ваш комітет?

— Є дискусії про те, чи повинен бути журналіст у цих умовах пропагандистом. Зрозуміло, він має бути патріотом. Але більшість колег, медіаспільнота вважають, що навіть у військовий час журналіст має виконувати свої функції — насамперед повинен готувати правдиві збалансовані публікації. Саме правдиве висвітлення тих чи інших подій і є контрпропагандою, що ефективно діє проти інформаційного впливу. Давати відсіч пропаганді Кремля треба правдою.

Відповіді на ті чи інші інформаційні загрози повинні оперативно давати спеціальні установи, зокрема, РНБОУ, СБУ. Журналісти у будь-яких умовах повинні доносити аудиторії саме правду. До речі, основна наша перевага в тому, що нам уже не треба вказувати на неправдивість тієї чи іншої російської інформації, люди самі вже це добре розуміють.

Проблема виникає тоді, коли в інформації українських журналістів є хоч частина неправди. Неперевірена, неправдива інформація підриває довіру до наших ЗМІ.

Тож я переконаний, що коли наші видання розпочнуть контрпропагандистську чи пропагандистську гру, то ні до чого доброго це не приведе. Займатися пропагандою має, зокрема, іномовлення. Воно покликане вести пропагандистську роботу, популяризувати ті чи інші досягнення держави, давати контрпропагандистські відповіді на сучасні загрози.

— Активними є дії Кремля з просування своїх інтересів шляхом впливу на західну аудиторію, зокрема, засобами медіа. Яка доля функціонування українського іномовлення?

— Масштаби цієї проблеми ми усвідомили у березні, коли виявили, яким у нас є ресурс іномовлення. Він повністю зруйнований. У Броварах радіопередавальний центр разом із вежею порізали на метал. На його місці будують котеджі. Розформовано редакцію, що здійснювала радійне іномовлення. Щодо телевізійного іномовлення. Компанія УТР переважно працювала не на закордон, а в Україні, що є великою помилкою. Пригадую одну з колегій Держкомтелерадіо (тоді я працював у Спілці журналістів), коли керівник УТР повідомив, що розпочав мовлення в Уругваї. Уругвай є прекрасною країною, втім навряд чи пріоритетною для нас...

Не таємниця, що кошти в країні знайти дуже складно, оскільки їх в основному скеровують на армійські проблеми. Та все ж ми знайшли можливість для того, щоб з 1 грудня відновити радіомовлення на Крим, Донецьк та Луганськ, Російську Федерацію до Санкт-Петербурга і Москви включно. Обговорюємо технічні можливості продовжити радіотрансляцію до Уралу.

Кажуть, що треба перемагати у боротьбі з «Russia Today». Утім маємо розумно оцінювати сили. Для порівняння: бюджет «Russia Today» — близько 400 мільйонів євро, а бюджет нашого іномовлення — 23 мільйони гривень. Ми йдемо таким шляхом: переорієнтоване іномовлення повинне працювати не на Уругвай, а на Російську Федерацію, Крим, на Європу. Раніше контент формувався в основному з документальних фільмів та добірки культурологічних програм. В умовах війни ми не можемо собі цього дозволити. Тому в основному іномовлення орієнтуватиметься на програми новин. Формуватимемо новини і доноситимемо до громадян РФ та Європи.

У цьому сенсі вдало підставив плече і приватний бізнес. Зокрема, група компаній «1+1» у серпні запустила проект з іномовлення.

— То як нам разом перемогти в інформаційній війні? Вести наступальні чи оборонні дії?

— Не можна забувати, що ключові норми розвитку інформагентств — оперативність, правдивість, збалансованість. Якщо від них відмовлятися, то ми будемо схожі на наших російських колег. Журналісти мають обстоювати саме ці позиції.

Мені доводиться часто спілкуватися з європейськими і американськими журналістами. Можу сказати, що у них немає довіри до російських ЗМІ. І довіру до російських ЗМІ буде ще важче відновити, ніж довіру до президента Путіна.

Що стосується відповіді на відверту брехню, то треба відповідати. І водночас пам'ятати: маленька брехня з нашого боку породжує великі проблеми. Я — прихильник того, що на спеціальні інформаційні заходи мають моментально реагувати спеціальні служби. Поки що цього немає у повній мірі, над цим працюють тепер багато волонтерів, блогерів, працює ентузіазм та громадянська активність.

У березні—квітні ми вирішили організувати доставку друкованих видань на території Донецької та Луганської областей, які були звільнені від терористів або все ще залишаються захопленими. Зіткнулися з державним механізмом, що працює дуже повільно, складно. Нам довелося піти іншим шляхом. Ми звернулися до медіаспільноти, до волонтерів, які допомогли доставити ці видання і продовжують це робити.

— Як у нас справи з книговиданням, адже ця галузь також перебуває у віданні вашого комітету?

— Є програма «Українська книга», яка передбачає виділення бюджетних коштів на видавництво книжкової продукції. Торік книги були надруковані. Їх отримали бібліотеки, інститути, однак гроші за них не були сплачені. Борг за минулий рік становив 21 мільйон гривень. Хоч як не було б складно країні, враховуючи необхідність фінансування збройних сил, весь борг перед видавцями цього року повністю погашено.

Ми довго радились про можливість виконання програми цього року. Позиція уряду була чітка: треба її виконувати. З гордістю можу сказати, що цього року бібліотеки вже отримали перші книги. Продовжуємо роботу у цьому напрямі.

Активне залучення волонтерів і в цій сфері має ефект. Ми звернулися до видавничої спільноти з проблемами формування бібліотек у Слов'янську, Краматорську та інших містах, де згоріли книгозбірні, чи сам перелік книг, здається, підбирав Кремль. Спільними зусиллями від видавців було зібрано 450 тис. примірників книг. Їх доставляють у бібліотеки, а також нашим хлопцям, які беруть участь в АТО.

Нещодавно був в Ізюмі. З колегою з полтавської редакції взяли діжку меду, а також книги і поїхали на український блокпост. Нашим хлопцям було приємно отримати мед, але треба було бачити їхні очі, коли вони отримали книги...

Що стосується галузі загалом, хочу зазначити, що є великий інтерес до української книжки. На полицях збільшується кількість продукції українських видавництв.

Утім і тут є проблемний момент. З першого січня закінчується пільга на звільнення від ПДВ книжкової продукції. На мій погляд, якщо її не буде збережено, то це стане істотним ударом по всій видавничій галузі.

Саме тому разом з видавничою спільнотою ми внесли пропозиції про продовження цієї пільги. Вдалося переконати коаліційну більшість у парламенті і зберегти її. Однак не пільга є головною. Треба збільшувати кількість продажів, створювати мережі для поширення книжкової продукції. Намагаємося внести пропозиції, як спонукати місцеві громади до того, щоб вони надавали приміщення для продажу книжок з пільговою орендою.

Також є проблема з папером. Вірніше, з відсутністю українського паперу. Наші комбінати фактично вже його не випускають. Папір на сьогодні є стратегічним ресурсом. Більша частина його надходить з Росії, трохи з Польщі, Фінляндії, Китаю. Тож треба робити серйозні кроки з диверсифікації. Також варто думати про відновлення українського паперового виробництва. Ми просто можемо опинитися у такій ситуації, що Росія разом із перекриттям газу перекриє постачання паперу в Україну.

— На чому ще зосереджений Держкомтелерадіо у своїй повсякденній роботі?

— Ми намагаємося вирішувати стратегічні питання, а разом з тим робимо і практичні речі. Зокрема, багато років ішлося про те, що наше державне іномовлення не має FM-покриття. Про це багато писали, подавали заявки на отримання ліцензій, але питання не вирішувалося. Перше, що ми зробили, — прорахували частотний ресурс для нашого державного радіо, яке з часом стане суспільним мовником.

Було певне розпорошення: мовлення вела державна національна радіокомпанія, ОДТРК теж мали FM. Тепер виводимо всіх на єдиний частотний ресурс, де 20 годин має мовити державна національна радіокомпанія, 4 години — обласне радіо. Хоч як би не було важко в умовах безгрошів'я, але за останні півроку вдалося відкрити дві нові цифрові студії у Полтавській та Львівській ОДТРК.

Або ось в Івано-Франківській області історично ніколи не було державного телебачення. Не залучаючи додаткового бюджетного фінансування, ми отримали цифрову ліцензію і вже 25 грудня плануємо розпочати мовлення Івано-Франківського телебачення.

Такі кроки, такі, на перший погляд, не наймасштабніші, справи також впливають на те, який інформаційний простір ми матимемо. А значить — і яку країну. І тут другорядних речей не буває....

Ліна КЛЕПАЧ.

Київ.

Фото Сергія АНІЩЕНКА (Укрінформ).

Суспільне телебачення має забезпечувати інтереси суспільства, а не якихось олігархічних груп чи політиків

Уран, вугілля, підтримка. Австралія допомагає ділом

Уперше в історії України Президент країни здійснює державний візит до Австралії. Уже відбулися переговори з Прем'єр-міністром Австралії Тоні Ебботтом. «Ми домовилися розпочати співпрацю в енергетичній сфері. Обговорили можливість використання австралійського урану для наших атомних електростанцій», — розповів Президент України журналістам. Також сторони домовилися найближчим часом опрацювати питання поставок австралійського вугілля в Україну. «Стосовно потенціалу експорту урану й вугілля до України Австралія має енергетичні надпотужності. Енергетична безпека дуже важлива для України. Це — хороша можливість для Австралії та України», — зазначив Тоні Ебботт.

Крім того, під час зустрічі сторони обговорили координацію дій на багатосторонньому рівні, зокрема в рамках ООН. Петро Порошенко подякував за фінансову допомогу Австралії в розмірі 100 млн. доларів, яку вона надасть Україні в рамках МВФ, а також за допомогу українській армії. Тоні Ебботт повідомив про рішення надати допомогу Збройним Силам України на понад 2 млн. доларів.

Петро Порошенко та Тоні Ебботт взяли участь у молебні, під час якого вшанували пам'ять громадян, котрі загинули внаслідок катастрофи літака «Малайзійських авіаліній» рейсу МН-17, а також героїв Небесної Сотні та бійців АТО, які поклали життя у боях за незалежність та територіальну цілісність України, **повідомляє пресслужба Президента.**

У програмі візиту, крім Мельбурна, відвідання Канберри та Сіднея, зустрічі з генерал-губернатором Австралії Пітером Джоном Косгроувом, керівником Лейбористської партії, лідером опозиції в австралійському парламенті Біллом Шортеном тощо. Є в планах зустрічі з представниками ділових кіл та виступ з лекцією на тему: «Чому Україна ближче, ніж ви вважаєте».

Окремий час відведено для зустрічей з українською діаспорою. «Немає жодного куточка у світі, де б українці не боролися за свою Україну, щоб наша держава була успішною», — зазначив Президент, подякувавши українцям Австралії за їхню підтримку.

Під час зустрічі з українською діаспорою у Мельбурні.

Фото Михайла ПАЛІНЧАКА (прес-служба Президента України).

Партизани лихоманять Росію

Учора в Росії, у столиці Кабардино-Балкарії Нальчику, невідомі партизани напали на поліцейський спецназ, будівлю місцевої поліції, спалили п'ятиповерховий будинок. Інформаційні агентства передали: "Триває бій! Багато вбитих і поранених! Російських окупантів кладуть десятками». Москва запровадила режим контртерористичної операції, до міської війни залучено армійські частини й війська МВС, створено оперативний штаб боротьби проти тероризму». Після невдалої спроби переговорів у результаті бою було вбито четверо бойовиків, повідомляє з посиланням на джерело в правоохоронних органах республіки агентство «Інтерфакс».

Партизанська війна перекинулася і в інші кавказькі столиці. «Чеченський центр» передає, що «в Махачкалі рано вранці два партизани напали на блокпост окупантів. Потім, переховуючись у будинку, стали вести шквальний вогонь. Окупанти стягують сили в Махачкалу. При першому ударі партизани знищили як мінімум десятки окупантів і зникли».

Це не перший випадок «партизанської війни» проти правоохоронних органів у Росії. У червні 2010 року були знищені «приморські партизани», «мисливці на мільйонерів», які вбивали співробітників поліції, офіцерів армії, місцеву буржуазії. Цікаво, що «приморські партизани» користувалися популярністю серед населення, бо захищали «покірливий і бідний народ».

Росію лихоманить. Що посієш, те й пожнеш. Тисячі найманців-бойовиків повертаються з війни на сході України й стають, за оцінками російської влади, «бандитами». Вони звикли всі свої проблеми вирішувати за допомогою зброї та сили й особливо не церемоняться. Тим більше, що, незважаючи на жорсткі заходи, бойова зброя «розповзається» по мирних, російських містах і селах.

У реальності путінська стабільність означає ситне життя тільки у двох столицях — Москві й Санкт-Петербурзі, «на сєвєрах» Росії та в містах-мільйонниках. В решті міст накопичилася величезна кількість «горючої суміші», соціальних проблем, які можуть спалахнути будь-коли.

За останні три місяці в Росії зросло число невпевнених у завтрашньому дні громадян, повідомив учора провадний Всеросійський центр вивчення громадської думки. Понад 40 відсотків росіян будують сьогодні плани лише на одинадва місяці. Хліб подорожчав на десять відсотків. Зростання невпевненості в громадян легко пояснити: рубль падає, ціни стрибають, реальні доходи не збільшуються, у багатьох регіонах затримують зарплати. Крім того, в деяких секторах почалося скорочення робочих місць, наступає повальне безробіття.

Віктор ТИМОШЕНКО.
Москва.

ПЛАНЕТА

У Європарламенті з'явилася група друзів України

У Європарламенті створено групу під назвою «Друзі європейської України». Ініціатором виступив литовський депутат Пятрас Аушрявичюс. «Україна потребує постійної політичної уваги та ефективної підтримки в різних сферах — фінансової, військової, гуманітарної. Для консолідації єдності серед політичних сил Європейського парламенту в підтримці України, для генерування нових ідей та сприяння їх ефективної імплементації я виступив з ініціативою створити таку неформальну групу — «Друзі європейської України», — сказав він. Цього тижня в Брюсселі вже відбулося перше її засідання, **повідомляє УНІАН.**

На сьогодні до групи, яку очолив сам Пятрас Аушрявичюс, увійшло близько 50 депутатів з різних політичних груп, але очікується, що ця кількість збільшиться.

Від української сторони співголовами групи були обрані Іванна Климпуш-Цинцадзе і Остап Семерак. Українська делегація поінформувала, що у Верховній Раді також створено українську частину групи.

На Крим чекають нові санкції

Нові санкції проти Криму готує Європейський Союз. **Агентство «Рейтер» цитує** проект документа, в якому передбачено можливість розширити заборону на інвестиції в Крим, у тому числі на продаж технологій для розвідки нафти й газу та на управління європейськими фірмами турбізнесу на півострові. Також громадянам країн ЄС буде заборонено купувати фінансові компанії в анексованому Криму. Якщо роботу над документом завершать до вихідних, то вже в понеділок його можуть розглянути під час зустрічі міністрів закордонних справ країн ЄС у Брюсселі.

ФОТОФАКТ

У нетрях філіппінського міста Малабон сталася пожежа, унаслідок якої згоріло майже 200 будинків. Шестеро осіб одержали травми. Без даху над головою залишилося близько 400 родин.

На знімку: ***підлітки й діти збирають матеріали, придатні для подальшого використання.***

Фото Xinhua/Укрінформ.

Варшава хоче зміцнити систему безпеки

Рада національної безпеки РП (конституційний дорадчий орган при президенті РП з питань внутрішньої та зовнішньої безпеки держави. — Авт.) схвалила підготовлений урядом «План стратегічного зміцнення системи безпеки Польщі», в основу якого покладено, зокрема, затверджену президентом країни «Стратегію національної безпеки РП».

Глава держави Броніслав Коморовський назвав його адекватним до можливостей Польщі та загроз, що з'являються для польської держави й народу, «у зв'язку з черговими змінами ситуації у безпековому середовищі на схід від Польщі, на схід від НАТО та на схід від ЄС».

Якщо «Стратегія» є відкритим документом, який визначає головні напрями змін на довгострокову перспективу, то «План...» має гриф «таємно» і, за словами голови Бюро національної безпеки генерала Станіслава Козея, містить найбільш нагальні завдання, пов'язані з небезпекою, спричиненою агресією Росії в Україні. Тож про його складові можна говорити на підставі висловлювань керівництва країни та представників міністерства оборони. Можна зробити висновок, що документ окреслює комплексний підхід до безпеки країни, пропонуючи системні розв'язання та головні напрямки діяльності. Серед них, «інтеграція діяльності різних установ, не лише мілітарних, для забезпечення обороноздатності країни», зміцнення військових підрозділів на сході Польщі (на кордонах з Україною, Росією та Білоруссю), співпраця з неурядовими організаціями та зміни в Силах національного резерву (СНР). СНР — це 16 територіальних, за кількістю воєводств (відповідники наших областей), підрозділів, які використовуватимуться як для допомоги населенню у надзвичайних ситуаціях (стихійних лих), так і для протидії диверсіям та саботажу.

За результатами засідання РНБ Б. Коморовський повідомив, що «пріоритетом серед пріоритетів» у сфері модернізації збройних сил одностайно визнано прискорення створення національної системи протиповітряної та протиракетної оборони. Серед конкретних заходів, про які повідомили громадськість, навчання «Країна 2015», що проводитиметься з метою «тестування ефективності функціонування системи управління країною в умовах кризи».

Ще однією, політичною, складовою «плану мінімум» є проведення через парламент відповідних законодавчих регулювань, що забезпечать нормативно правову базу для виділення на обороноздатність країни 2 відсотки ВВП з 2016 року.

Іван КОЗЛОВСЬКИЙ.
Варшава.

У Львові міська рада організувала заняття з питань самооборони краю. Навчання проводять у райдержадміністраціях на добровільних засадах за участю викладачів Академії сухопутних військ та військових інструкторів. Запрошення для городян надсилають через пошту, *повідомляє наш власкор Богдан Кушнір*

У Єрківській школі імені В'ячеслава ЧОРНОВОЛА, що на Черкащині, відбулися юнацькі спортивно-інтелектуальні ігри під гаслом «Тільки тим історія належить, хто за неї бореться й живе», присвячені засновникові Народного Руху В'ячеславу Чорноволу, 77-му річницю від дня народження якого відзначатимуть 24 грудня, *передає наш власкор Лідія Титаренко*

Кобзарева алея прийматиме «Карпатську ватру»

Ще перед першим снігом закарпатські письменники по-господарськи турботливо причепурили Шевченківську алею, яку за ініціативи директора ДП «Ужліс» Івана Костіва й голови облорганізації Національної спілки письменників України поета Василя Густі висадили разом зі словацькими літераторами з нагоди 200-ліття від дня народження Великого Кобзаря.

Нагадаємо, що маленькі туї, ялівці, гінкго дволопатеве й нові карпатські смереки закарпатські й словацькі письменники разом з представниками влади, Генконсулом Словаччини в Ужгороді Янкою Бур'яновою та місцевими лісівниками висаджували у квітні, коли добре прогрілися гірські схили. Тоді ж тут з'явилася й пам'ятна табличка: «Хай росте Шевченківська алея на радість закарпатцям, гостям краю як знак нашої спільної шани і пам'яті безсмертного Кобзаря».

— Необхідний догляд за молодими деревцями напередодні зими проведено на совість, — задоволений роботою майстрів слова авторитетний керівник «Ужлісу», який, до речі, є ще й поціновувачем мистецтва загалом і красного письменства зокрема. — Молодняк огородили захисними кілками, де не прижилися саджанці — досадили нові, а кволі — підживили, обрізали сухостій.

На згадку про той письменники сфотографувалися біля пам'ятної дошки **(на знімку)**. А Василь Густі поділився планами щодо Шевченківської алеї на майбутнє. Зокрема, йдеться про проведення у курортному селі Нижнє Солотвино міжнародного літературного фестивалю «Карпатська ватра», на який запросять письменників з країн Карпатського регіону — Словаччини, Угорщини, Румунії та Польщі, які творять українською, та про проведення тут інших виїзних письменницьких урочистостей та свят. Бо ж у цю дивовижну місцину під Ужгородом на відпочинок з'їжджаються люди з багатьох областей України й з-за кордону.

Василь НИТКА.
Закарпатська область.
Фото Олексія ПОПОВА.

Інвестори довіряють регіону

Влада Дніпропетровщини визначилася з трьома найкращими досягненнями року, який минає, у сфері економіки. Найголовнішим названо зниження збитків держпідприємств — їх стало на 76 мільйонів гривень менше порівняно з минулим роком. «Срібло» одержали проекти, в які вклалися найбільші світові донори. А «бронза» дісталася іноземному інвестуванню в розмірі 90 мільйонів доларів.

Як повідомили «Голосу України» в облдержадміністрації, було сформовано реєстр об'єктів держвласності, проведено їх інвентаризацію, затверджено річні й стратегічні фінансові плани. А також щокварталу проводять моніторинг виконання показників цих планів і оцінку ефективності діяльності підприємств. «Зокрема, виведено із кризової ситуації підприємство «Кривбаспромводопостачання», — наголошують в ОДА.

США (Агентство з міжнародного розвитку USAID), ЄС, ООН, Світовий банк (Український фонд соціальних інвестицій), уряд Канади стали донорами проектів, спрямованих, зокрема, на впровадження технологій ефективного енергоспоживання й реформування місцевих бюджетів.

— Іноземні інвестори не перестали довіряти нашому регіону, — заявляють в облдержадміністрації. — За дев'ять місяців нерезиденти вклали іноземні інвестиції у дванадцять підприємств області на понад 90 мільйонів доларів США. Тож обсяг прямих іноземних інвестицій, залучених в економіку області, становить 8,142 мільярда доларів. Це перше місце серед регіонів України.

Володимир РИБАЛЬЧЕНКО.
Дніпропетровська область.

Готують солодощі для дітей

Більше десяти років костопільське підприємство «Родина», яке спеціалізується на виготовленні солодощів та іншої продукції харчової групи, готує солодкі подарунки для дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та малечі з малозабезпечених сімей.

А нинішнього року, як повідомив власник «Родини», народний депутат України VII скликання Микола Кучерук, підприємство готує подарунки для дітей Костопільського району, чиї батьки беруть участь в АТО на сході країни. Благодійник закликав усіх підприємців Рівненщини вчинити так само: «Зараз батьки цих дітей захищають Україну і всіх нас і не завжди мають можливість подарувати своїм дітям свято. Тому це зробити маємо ми».

Тим часом у Рівному відомий фотохудожник Олександр Харват у рамках щорічного проекту «Різдвяне диво» пропонує дітям військових безплатну фотосесію. Вишуканими портретами дітлахи зможуть порадувати татусів, які нині на передовій.

Олександра ЮРКОВА.
Рівне.

У столиці — «Книжкові контракти»

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Під час виставки також буде нагороджено переможців конкурсу «Краща книга України». Триватимуть «Книжкові контракти» до 13 грудня. Також під час відкриття виставки наша колега — оглядач «Голосу України» Світлана Чорна — за висвітлення історичної тематики та високий рівень журналістської майстерності отримала Подяку Міністерства культури України.

Вл. інф.

Голова Національної спілки журналістів України Олег Наливайко вручає оглядачеві «Голосу України» Світлані Чорній Подяку Міністерства культури.
Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

КАЛЕЙДОСКОП ВІСТЕЙ

Запалав блакитний вогник для Шайтанки

До Шайтанки — села Троїцької сільради Любашівського району — прийшов довгоочікуваний газ. «Блакитний вогник» запалав у рамках програми газифікації Одеської області, ухваленої обласною радою 2010 року й розрахованої на 25 років.

Далі газопровід високого тиску довжиною 20 кілометрів буде прокладено до сіл Шелехове, Каховка й Великобоярка сусіднього Ананьївського району. Шестимільйонний проект газифікації глибинки фінансують з державного й місцевого бюджетів.

Вл. інф.

Приїхала до вовка естонська наречена

З Таллінського зоопарку до Миколаєва прибула самка гривастого вовка. Миколаївський зоопарк став єдиним в Україні, у чиїй колекції є цей вид тварин.

— Фіона — так звати вовчицю — приїхала до самця по кличці Фродо, який перебрався до нас у серпні 2011 року із зоопарку Пльзень (Чехія), — повідомили нашому кореспонденту в прес-службі зоопарку.

Зоологи сподіваються на створення гарної пари й одержання потомства, тому що зоопарк має багаторічний досвід утримання цього рідкісного й дуже цікавого виду. Нині естонська наречена проходить карантин.

Ірина НЕЖИГАЙ.
Миколаїв.

Набирають кулінарну сотню

У Кіровограді стартував новий проект «Кулінарна сотня армії SOS Кіровоград». Волонтери звернулися до всіх мешканок міста з пропозицією: у кого є можливість і бажання, допомагати в приготуванні сухих заправок для борщу, які відправляють українським військовим на схід.

Як повідомляють активісти організації, члени сотні робитимуть нарізку, чиститимуть і сортуватимуть овочі, готуватимуть борщеву та медову суміші, пектимуть печиво тощо.

Вл. інф.

ЦИФРА

63 млн. руб., або 21 млн. грн. становить борг з зарплати в Севастополі станом на 1 листопада, повідомляє Севастопольстат.

Очевидно, міська статистика знає не все: лише в Севастопольському морському порту працівники не одержали понад 40 мільйонів зароблених рублів. Про це розповіли в «уряді» Севастополя на засіданні міжвідомчої комісії з заборгованості з зарплати.

Микола МАГДИЧ.
Севастополь.

Аварія. Є постраждалі

На підприємстві «Укроліяпродукт», що у місті Зіньків на Полтавщині, під час виробничого процесу пролунав вибух. Розривна хвиля зруйнувала та пошкодила одразу три стіни цеху на першому поверсі.

При цьому 42-річний робітник одержав черепно-мозкову травму, несумісну з життям, і помер у кареті «швидкої». Трьох його колег госпіталізували з переломами, забиттями та опіками.

Василь НЕЇЖМАК.
Полтавська область.

Планують тотальний відстріл диких кабанів

На Чернігівщині у зв'язку з розповсюдженням африканської чуми свиней запроваджують буферну зону глибиною від 20 до 100 кілометрів уздовж державного кордону з Російською Федерацією та Республікою Білорусь. У тому числі й на території природно-заповідних зон та навколо населених пунктів.

За словами заступника начальника Головного управління ветеринарної медицини в області Юрія Павлішена, у межах цієї зони буде проведено депопуляцію дикого кабана. Відстріляні туші підлягатимуть знищенню шляхом спалювання. Колективне полювання на кабана відбуватиметься кожного дня.

Сергій ПАВЛЕНКО.
Чернігівська область.

З початку року центри зайнятості Чернігівщини працевлаштували понад 13 тисяч безробітних (прес-служба Чернігівської ОДА)

Скрізь поліцейські перепони...

Парканами, бар'єрами й поліцейськими кордонами відгородилася кримська влада 10 грудня в День захисту прав людини.

Кримські татари цього дня заявляли про проведення мітингу, щоб відзначити дату, визнану ООН. Утім так звана влада півострова зробила все можливе, щоб жодних акцій не відбувалося. Зокрема, були вручені якісь протестні документи від «кримської прокуратури» лідерам меджлісу кримськотатарського народу. Центр Сімферополя взагалі оточили поліцейські, і навіть прохід через центральну площу міста здійснювався через «рамки» металодетекторів.

Михайло РУДЕНКО.

Сімферополь.

Фото автора.

ФОТОФАКТ

На залізничному вокзалі міста Дніпропетровська шукали вибухівку. На щастя з'ясувалося: повідомлення про замінування, що надійшло від невідомого, — не справдилося. Правоохоронці встановлюють особу зловмисника.

Фото Миколи МЯКШИКОВА (Укрінформ).

Тероризують патріотів

Недавній вибух бізнес-центру в Одесі, де зберігалися зібрані волонтерами речі для учасників АТО, став причиною створення координаційної групи силових структур для розслідування події.

Правоохоронці одразу визнали: вибух на Олександрівському проспекті в усьому схожий на теракт на Малій Арнаутській, що скоєно рівно тиждень тому, 3 грудня. Тоді в результаті підриву саморобного вибухового обладнання постраждав магазин «Патріот», що торгував патріотичною символікою.

Обидві справи передано до СБУ. Утім потреби збільшувати присутність правоохоронців на вулицях силовики поки що не бачать.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Одеса.

У гірших традиціях 90-х

У середу до відомого в Миколаєві універмагу «Сотка», за інформацією очевидців, під'їхав автомобіль, з якого вийшли двоє чоловіків. Між ними спалахнула сварка, що закінчилася стріляниною.

Водій, що стріляв, двічі поранив з обріза свого пасажира, після чого застрелився сам. Міліція розшукує червоне авто, на якому зник можливий третій фігурант перестрілки.

Ірина НЕЖИГАЙ.

Миколаїв.

КУЛЬТУРА

Театр ляльок отримає власне приміщення

Попри непростий час, міська влада Вінниці знайшла інвестора для спорудження Центру розвитку дитини. Фінансує будівництво «Вінницька птахофабрика». Однією зі складових нового закладу стане театр ляльок, який заснований ще 1938 року, але упродовж цього часу досі не мав власного приміщення.

— Нам дуже хочеться повірити у цю найкращу казку, в те, що вона справдиться, і ми нарешті отримаємо власне приміщення, — каже директор Вінницького театру ляльок Михайло Байдюк. — Проектом передбачено залу для глядачів на 150 місць та можливість розширення ще на двадцять місць. Тут буде дев'ять кімнат для акторів, кожна з яких матиме душову, нині у нас тільки дві кімнатки і тісна гладацька зала.

Між іншим, вінничани є засновниками міжнародного фестивалю «Подільська лялька», на який щороку приїздять лялькарі з різних країн. Тепер його господарі зможуть збирати гостей у власному домі.

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

Класична музика допомагає підняти дух віри і боротьби

Після ремонту, що тривав півтора року, знову запросила глядачів Житомирська обласна філармонія імені Святослава Ріхтера. Почали з традиційного музичного фестивалю «Грудневі вечори». Протягом трьох днів на сцені філармонії вступали кращі творчі колективи з Києва, Львова, Вінниці. Серед них і ті, що активно гастролюють за кордоном. Тож про їх приїзд до Житомира домовлялися за півроку. Акцентуючи увагу на необхідності проведення фестивалю у непростий для України час, генеральний директор філармонії, заслужений діяч мистецтв України, кандидат мистецтвознавства, доцент Петро Даценко сказав: «Класична музика допомагає підняти дух віри і боротьби».

Олексій КАВУН.

Житомир.

Крісла стали секонд-хендом

«Круговорот стільців» почався у закладах культури на Херсонщині. Обласна рада задовольнила слізне прохання трупи обласного академічного муздрамтеатру імені Куліша та виділила з бюджету 450 тисяч гривень на придбання 680 нових глядацьких крісел замість старих, що відслужили майже два десятки років. А демонтовані театральні крісла планують передати до обласного центру народної творчості та будинків культури у сільських районах краю, де меблі у ще гіршому стані.

Сергій ЯНОВСЬКИЙ.

Херсонська область.

Подарунки для поранених

У Кіровограді в приміщенні обласного художнього музею провели аукціон, лотами якого стали особисті речі відомих людей області: бізнесменів, чиновників, культурних та громадських діячів (на знімку).

М'ячі з автографами гравців футбольних клубів «Динамо» Київ та «Олександрія» надав на торги голова Кіровоградської облдержадміністрації Сергій Кузьменко, книжку «Олег Блохин: Жизнь без черновиков» з автографом — начальник управління молоді та спорту ОДА Сергій Колодяжний, картину і вінок — директор департаменту освіти і науки ОДА Ельза Лещенко. Ректор Кіровоградського державного педагогічного університету ім. В. Винниченка Олег Семенюк передав книжку «Высоцкий В. С. Собрание сочинений в одном томе». Також продавали м'яч із автографами гравців БК «Єлисавет-Баскет», окуляри, запонки, компакт-диски, картини та сувеніри. Свої оригінальні лоти представила й обласна бібліотека для юнацтва імені О. М. Бойченка. Зібрані кошти направлять на допомогу пораненим військовим із Кіровоградщини. Серед організаторів заходу — управління молоді та спорту ОДА та молодіжна рада III скликання при виконавчому комітеті міськради.

Петро МЕЛЬНИК.

Кіровоград.

Фото Олени КАРПЕНКО.

НАМ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, ЩО...

...омолоджують найстаріший шлюз на Прип'яті

Ратнівське міжрайонне управління водного господарства розпочало роботи з відновлення дерев'яної водоскидної споруди Білоозерської водоживильної системи Дніпро-Бузького каналу, розташованого біля села Почапи Ратнівського району на Волині. Це важливий гідротехнічний об'єкт, яким вода з річки Прип'ять самопливом через систему каналів і трьох озер надходить до шлюзів ДБК.

Споруда цікава тим, що зведена за технологіями, що і в часи, коли будувався канал, тобто понад два століття тому. Тому було вирішено зберегти її у первісному вигляді — як пам'ятку першим меліораторам Волині. Поруч із дерев'яною спорудою зводиться і сучасна — з бетону. Утім через брак коштів об'єкт законсервовано. А старий шлюз струхлявів і в період повені міг би не витримати натиску води, що призвело б до підтоплення чотирьох сіл і кількох тисяч гектарів сільгоспугідь.

Під час завершення капітальної споруди дерев'яна стане одним із об'єктів туристичного маршруту по річці Прип'ять. Фінансують роботи з державного бюджету. Об'єкт планують здати в експлуатацію до кінця цього року.

Микола ЯКИМЕНКО.

Волинська область.

...борги пішли по колу

Якщо у вересні-жовтні споживачі Тернополя більш-менш справно сплачували за послуги з водопостачання та водовідведення за новими тарифами, то листопад, за словами керівника КП «Тернопільводоканал» Володимира Кузьми, став провальним.

Підприємство лише від населення недоотримало майже 800 тисяч гривень. Загалом мешканці міста на 1 грудня завинили понад 7 мільйонів гривень. Удвічі зросла кількість боржників з великою сумою недоплати. Хоча тернопільці, в основному, сумлінні платники.

Найбільшим боржником перед водоканалівцями серед юридичних осіб є КП «Тернопільміськтеплокомуненерго» — понад 600 тисяч гривень. Заборгованість утворилась тому, що на рахунки теплоенергетиків наклала арешт виконавча служба — через борги перед «Газом України». У свою чергу, енергетики попередили «Тернопільводоканал» про можливе припинення постачання електроенергії на виробничі об'єкти підприємства — також через борги їм: понад мільйон гривень у листопаді. Утворюється замкнене коло взаємних боргів. І невідомо, хто і коли його розірве...

Любов ЛЕВИЦЬКА.

Тернопільська область.

...січові стрільці навчатимуть воювати

Громадські організації Кам'янця-Подільського створили легіон Подільських січових стрільців. Його учасники не тільки самі навчаться формувати партизанські групи, бути готовими до можливої воєнної агресії, а й поділяться знаннями з мешканцями міста. Легіон матиме базу, де проводитимуть заняття для всіх. Головна вимога до легіонерів — патріотизм та відданість країні. Із забезпеченням засобів для тренування допоміг міський голова Михайло Сімашкевич. Він передав комендантові легіону каску, макети автоматів, бронежилет тощо.

Ірина КОЗАК.

Хмельницька область.

Волинські платники акцизного податку протягом року перерахували до держбюджету 1,3 мільйона гривень (прес-служба Волинської ОДА)

«Рішення уряду про закупівлю електроенергії за кордоном надасть змогу уникнути необхідності у віялових відключеннях у країні», — Геннадій ЗУБКО, міністр регіонального розвитку України

Ми впродовж декількох останніх років були чистим експортером електроенергії, а тепер неспроможні задовольнити в ній власні потреби. Чому?

Україна, що проголосила курс на енергетичну незалежність, враз, і якось раптово зіштовхнулась із жорстким дефіцитом енергоносіїв. І якщо проблеми з газом у нас давні, то вугілля вистачало — ми посідали друге місце в Європі з видобутку «чорного золота», а тепер змушені його імпортувати. Як і електроенергію, котру завжди, і ще до цієї весни експортували в європейські країни, а тепер маємо її дефіцит. Але й це ще не все: з'ясовується, також і українські АЕС на 90 відсотків залежать від чужоземного ядерного палива. Як таке могло статися і чому?

На це запитання наші керманичі дають одну відповідь: тепловим електростанціям (ТЕС) бракує вугілля високоенергетичних марок із шахт Донецької та Луганської областей, не підконтрольних Києву. Адже 60% електроенергії, вироблюваної в Україні, генерують АЕС, іншу виробляють ТЕС шляхом спалювання газу й вугілля. Брак газу і зупинка 80% шахт на сході країни спричинили дефіцит енергоносіїв і, як наслідок, електроенергії. Якщо вугілля не буде закуплено в достатніх кількостях, то взимку доведеться імпортувати електрику.

На початку грудня Міністерство енергетики і вугільної промисловості повідомило про закупівлю антрацитів для ТЕС, а днями ще одна новина: Україна імпортуватиме також і електроенергію. Обидва енергоносії — із РФ.

А поки що в Україні з другого грудня настали, в буквальному сенсі слова, темні часи. Віялові відключення електроенергії, анонсовані ще восени, і всіляко спростовувані урядом напередодні виборів, все-таки почалися.

Із цією ситуацією розбиралися журналісти «Голосу України». Як і в попередньому випуску газети, в якому йшлося про дефіцит вугілля для ТЕС, ми спробували відповісти на запитання, чи тільки війна винна в такому стані справ?

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

По кілька годин на добу без світла залишають мешканців селища Буча на Київщині.

Довідка

Електроенергетика — базова галузь економіки України. Виробництво електроенергії ґрунтується на спалюванні вугілля, мазуту, природного газу, використанні атомної енергії, енергії води та Сонця. Найбільші ТЕС розташовані в Донбасі (Вуглегірська, Старобешівська, Миронівська, Курахівська та ін.), на Придніпров'ї (Придніпровська, Криворізька), у Харківській (Зміївська), Київській (Трипільська), Івано-Франківській (Бурштинська), Львівській (Добротвірська) областях, Запоріжжі, Одесі та інших регіонах. Більшість електростанцій виробляє і тепло (ТЕЦ).

У розвитку гідроенергетики особливе значення у XX ст. відіграв каскад ГЕС на Дніпрі: Каховська, Дніпродзержинська, Кременчуцька, Київська, Канівська та Дніпрогес. Побудовані ГЕС на Дністрі (Дністровська), Росі, у Закарпатській області (Теребле-Ріцька).

В останні десятиріччя швидкими темпами розвивалася атомна енергетика. Працюють Южно-Українська, Рівненська, Хмельницька, Запорізька АЕС. Південні райони менше забезпечені електроенергією власного виробництва, ніж Донбас, Придніпров'я, центр країни.

Понад 47% електроенергії в Україні дають АЕС (Рівненська, Запорізька, Южно-Українська та Хмельницька). ТЕС — основні станції, що забезпечують електроенергією у напівпікові та, разом з ГЕС і ГАЕС, у пікові години. 2001 року структура споживання електроенергії та палива — це 135,8 млрд. кВт/год.: вугілля та продукти його переробки — 64,2 млн. т; природний газ — 65,8 млрд. куб. м; нафта і газовий конденсат — 16,9 млн. т.

За 2011 рік обсяг виробництва енергії станціями, які входять до ОЕС України, досяг 194,1 млрд. кВт/год. Із 2012 року ОЕС України працює синхронно з енергетичними системами Білорусі, РФ, Молдови, та через «Бурштинський енергоострів» — з ОЕС країн Західної, Центральної та Східної Європи. Це дає змогу експортувати електроенергію як у східному, так і західному напрямках.

За перше десятиліття XXI століття Україна експортувала 60 470 млн. кВт/год. електроенергії.

(Вікіпедія).

Не декларувати, а діяти

ПРОБЛЕМА

Головна причина віялових відключень електроенергії, пояснює влада, у тому, що об'єднана енергосистема України (ОЕСУ) є енергодефіцитною через брак запасів вугілля на складах ТЕС і позапланову зупинку енергоблока Запорізької АЕС.

Але фахівці в цій галузі швидко виявили лукавство: потужність третього блока ЗАЕС становить 1000 мегават, а дефіцит енергосистеми, за офіційним повідомленням «Укренерго», — майже 2800 мегават. Тобто навіть після усунення неполадок, енергії однаково бракує. Тож цілком зрозуміле рішення уряду щодо її закупівлі в інших країнах, насамперед у РФ. Правда, він поки що не повідомив, звідки візьмуться необхідні кошти для оплати такого імпорту.

Урятували від розвалу

Тим часом, за інформацією НАК «Укренерго», за 10 місяців усі електростанції країни, без урахування Криму, виробили майже 150 ГВт/год. електроенергії. Понад половину цього обсягу дали чотири АЕС — Запорізька, Хмельницька, Рівненська та Южно-Українська. За словами Ольги Кошарної, директора з питань інформації і зв'язків із громадськістю Українського ядерного форуму, АЕС виконали в цьому, дуже важкому році, стабілізуючу роль для енергосистеми України й урятували її від розвалу.

Схожа ситуація була в Україні в середині 90-х років минулого століття, коли через відсутність грошей ТЕС простоювали без вугілля, а атомники працювали. Але нині АЕС все-таки не можуть працювати з повною віддачею — з технічних причин. У 2004 році запустили по одному додатковому блоку на Хмельницькій і Рівненській АЕС, але не побудували вчасно лінії електропередач для зняття потужності. Ці блоки працюють по черзі. Швидше за все, ЛЕП побудують до середини 2015 року за кредити ЄБРР, — розповідає Ольга Кошарна. Крім того, існують диспетчерські обмеження для українських АЕС, через що коефіцієнт використання їх установленої потужності останніми роками не перевищує 74 відсотки, тоді як в інших європейських країнах він становить понад 90 відсотків.

Залежність, якої не хочемо

На тлі російсько-українського конфлікту дуже актуальне питання залежності України від Росії в енергетичній сфері. Так, дочірнє підприємство «ТВЕЛ» російської держкорпорації «Росатом» постачає на український ринок паливні збірки для реакторів ВВЕР ще радянської розробки. Крім того, Україна на 90 відсотків залежить від ядерного палива сусіда. «До 600 млн. дол. щорік іде на його придбання. І ще 200 млн. дол. — на вивезення та обслуговування до РФ відпрацьованого палива з РАЕС, ХАЕС і ЮУАЕС. Не вивозимо його тільки із Запорізької АЕС: там своє сухе сховище. Заощаджуємо на цьому до 40 млн. дол. на рік», — розповідає Ольга Кошарна.

2010 року Україна й Росія підписали договір, термін дії якого минає в 2020-му. Згідно з ним, наприклад, другий блок на ХАЕС і четвертий на РАЕС до кінця терміну їх експлуатації будуть забезпечуватися паливом, виробленим за російськими технологіями. У 2004 році їх запустили, проектний термін — 30 років, і ще щонайменше на 10 років можна продовжити, каже експерт. «За підсумками 2013-го, Україна заплатила РФ 600 млн. дол. за поставки свіжого ядерного палива. Це — набагато дешевше, ніж за газ, але однаково чимало. В Україні немає технологій усіх стадій виробництва ядерного палива, зокрема, ізотопного збагачення урану. А в ціні готового ядерного палива вартість ізотопного збагачення становить майже 40 відсотків», — підсумовує Ольга Кошарна.

Питання пошуку альтернативних постачальників залишається відкритим. А американська компанія-піонер ядерної галузі Westinghouse, яка працює на українському ринку, поки що забезпечує ядерним паливом лише три українські реактори.

Думати вже сьогодні

Але навіть якщо Україна продовжить термін роботи реакторів, років через 20 їх однаково треба буде закрити, вони вичерпають свій ліміт, каже експерт Юрій Корольчук. І тоді постане запитання: або нам потрібно будувати нові реактори, або генерувати електрику на ТЕС із газу, вугілля, або брати її із сонця, вітру, біогазу. На створення нових 10 реакторів замість відпрацьованих, навіть за дешевими кредитами, які колись пропонувала Росія, на один реактор потрібно щонайменше 2 млрд. дол. Я не знаю, хто сьогодні готовий дати такі гроші. Немає й чітких планів, що ми робитимемо через 20 років, додає експерт.

Нічого конкретного не пропонує й Коаліційна угода, в якій ідеться лише про «поліпшення законодавства для залучення приватних інвестицій в енергетичний сектор». Але інвестор чекає не декларацій, а законів і гарантій. Тим часом Росія домагається своєї дуже прямої й простої мети: повернути Україну у сферу свого впливу. Якщо не думати про це, і негайно, і вже сьогодні, то неважко спрогнозувати майбутнє і в цій сфері.

Валентина ПОЛІЩУК.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Іван ПЛАЧКОВ: «Світло й тепло будуть, якщо політики відмовляться від популізму в ціноутворенні»

АКТУАЛЬНО

І ось те, чого очікували налякані чутками кияни, настало: зима з опалювальним сезоном. І хоча до віялових відключень електроенергії та зупинених підприємств у столиці справа не дійшла, принаймні поки що не дійшла, городяни чекають гіршого, запитуючи: «Як Київ зимуватиме?».

Відповісти на це та інші питання «за темою» редакція звернулася до голови спостережної ради компанії «Київенерго» Івана ПЛАЧКОВА, інтерв'ю з яким пропонуємо читачам «Голосу України».

— Іване Васильовичу, чи не змерзнуть кияни й у своїх «хрущовках», і в елітному житлі?

— Важко сказати. Нині дефіцит вуглеводнів у балансі, за офіційною інформацією, становить 5 млрд. куб. м, що дуже оптимістично. Я ж оцінюю дефіцит газу в 10 млрд. куб. м. Це саме той випадок, коли дуже хотілося б помилитися. Мазуту в країні немає, почали імпортувати вугілля. А ціни на електроенергію не покривають витрат на його закупівлю за імпортом.

— Але ж в Україні є ще й атомні станції!

— Вони працюють максимальним складом обладнання й виробляють 60% споживаної електроенергії. Але дефіцит її потужності вже в найближчі дні може становити 1500—3000 МВт. Це споживання двох таких міст, як Київ.

— Лячно. Але що ж буде — холодні радіатори опалення у квартирах?

— Можливі не тільки холодні батареї, а й відсутність гарячої води, віялові відключення електроенергії промислових об'єктів і юридичних осіб. Але енергетичного колапсу, загального замерзання киян все-таки не буде. Не буде зайвого тепла. Буде елемент дефіциту палива й енергії.

— І що ж зробить чи вже робить «Київенерго», щоб «елемент дефіциту» не перетворив оселі городян на холодильники?

— Що зробить, що зробить... Розумію, що моя відповідь не порадує киян. Але, все-таки, нагадаю те, про що всім відомо: щоб постачання столиці теплом було на належному рівні, «Київенерго» потрібно 10 млрд. гривень інвестицій. Це дозволить упродовж 5—7 років увійти в нормативний показник з аварійності й знизити втрати. При цьому щорічно необхідно міняти по 100—120 км київських теплових мереж, майже 60% яких вичерпали понад 25-річний термін експлуатації.

— Отже, проблема швидко не розв'яжеться. А якщо говорити про більш реальні заходи — що треба зробити негайно?

— Найвідомішим і найдієвішим методом у регулюванні споживання є ціна на електроенергію, що покриває витрати на її виробництво. Сьогодні ж в Україні в ціноутворенні домінують два принципи: популізм і гуманізм. Це політики таке вигадали: щоб не скривдити виборця, адже живемо в стані постійних виборів. Від цього слід відмовитися негайно. За нинішніх умов єдиний шлях розв'язання проблеми — застосування адміністративних важелів і роз'яснювальної роботи, які в 1990-ті роки допомогли впоратися з викликами, що виникли в енергетичному секторі.

— Тобто йдеться про підвищення тарифів?

— Так, іншого виходу немає. Але мова не тільки про це. Поясню. В Україні — гострий дефіцит вугілля, газу, мазуту, а громадяни споживають у 3,9 разу більше енергоносіїв, аніж у середньому це роблять у європейських країнах. Але в нас про їх економію не йдеться навіть на побутовому рівні! Нам треба негайно почати заощаджувати електроенергію, якою громадяни користуються бездумно, оскільки вона, завдяки державним субсидіям, усе ще занадто дешева. Якщо ми скоротимо її споживання удвічі-втричі — до європейського рівня, то підвищення тарифів відбудеться практично непомітно.

Треба, нарешті, говорити правду: незабаром, можливо, електрику доведеться регулярно, на кілька годин на день відключати. Слід терміново запустити рекламну кампанію на телебаченні про необхідність негайного заощадження електроенергії. І пояснювати людям, що нормальна кімнатна температура не обов'язково має становити 23 градуси, що цілком достатньо й 19—20 градусів. Потрібно зрозуміти, що в нас немає можливості й платити за тепло мало, і споживати його, як то кажуть, скільки влізе. Та й давно вже час згадати давнє прислів'я: «Будуй хатку за достатком».

— Хто повинен це робити?

— Уряд повинен. Але уряд чим займається? Виборами. Якщо ж говорити серйозно, то відтоді як у країні змінився суспільний лад, в енергетичному секторі, як, утім, і в інших галузях, у тому числі, і в мисленні — як керівників, так і звичайних громадян, мало що змінилося. От і доводиться не жити, а якось виживати...

БІДНЯК, БАГАТІЙ

«Чорне золото» є. Бракує... вагонів для вивезення

Одна із причин дефіциту електрики: багато ТЕС розташовані в зоні воєнних дій на сході України. Як, наприклад, Луганська, що забезпечувала область енергією на 92 відсотки.

Це підприємство із серпня відрізане від об'єднаної енергосистеми України (ОЕС), повідомила глава департаменту з корпоративних комунікацій Донбаської паливно-енергетичної компанії (ДТЕК) Марина Полякова. Адже в ході бойових дій були пошкоджені високовольтні лінії електропередачі.

Із 12 серпня ТЕС одержує мінімальні обсяги вугілля — 3—3,5 тис. тонн щодня. Тому із третього грудня станція працює тільки двома енергоблоками. Їхньої потужності недостатньо для всіх споживачів. А щоб знову під'єднати Луганську область до енергосистеми України, необхідно відновити ушкоджені високовольтні лінії. Це можливо тільки у разі припинення бойових дій, — розповідає Марина Полякова.

Тим часом, як повідомили в Національній енергетичній компанії «Укренерго», Старобешівська і Зуєвська ТЕС, розташовані нині на не контрольованій Києвом території, через ушкоджені ЛЕП, не можуть запустити енергоблоки, потужністю 900 МВт. Тому «Укренерго» рекомендує споживачам заощаджувати електрику.

Натомість на складах об'єднань «Луганськвугілля» та «Первомайськвугілля» — на підконтрольній Україні території накопичилося понад 122 тис. тонн їхньої продукції. Про це пише на своєму сайті голова Луганської ОДА Геннадій Москаль.

Він повідомив, що вугілля «лежить мертвим вантажем, оскільки Донецька залізниця не має вагонів та дизельного палива для локомотивів, щоб доправити його на ТЕС». А, за словами одного з директорів ТЕС, якщо найближчим часом не будуть запущені газомазутні блоки, то станції зупиняться, і багато міст залишаться без світла і тепла, у тому числі Київ.

Алла АНТІПОВА.

Луганська область.

На базар до терористів

Не торгувати з диктатором і терористами, бо в такий спосіб ми фінансуємо їхню війну проти нас, — закликали політики й можновладці на початку АТО. Та хіба у цьому треба було когось переконувати? А тепер от паливно-енергетичне відомство повідомило, що закуповуватиме у РФ не лише газ, а й вугілля та електроенергію.

Зокрема, днями голова Донецької ОДА Олександр Кіхтенко на прес-конференції у Краматорську заявив, що не бачить іншого виходу, як домовлятися про закупівлю вугілля на територіях Донбасу, тимчасово не контрольованих українською владою.

«А інакше ми залишаємося без вугілля, що означає і без електроенергії, і без тепла», — заявив він. Голова ОДА вважає, що проблему забезпечення вугіллям має негайно розв'язати Кабмін, виробивши чіткий механізм стосунків з керівництвом «ДНР», «ЛНР». Бо залишимо без світла й тепла населення України», — сказав Олександр Кіхтенко.

Фотоетюд Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Продаємо задешево, купуємо задорого

ЛИСТ У НОМЕР

Цей лист читача «Голосу України» редакція одержала на публікацію рубрики «Економіка» (25.11.14), в якій ішлося про те, що Україна, крім газової, підсіла ще й на російську вугільну «голку». Публікуємо його з невеликими скороченнями.

«Прочитав добірку матеріалів, підготовлених журналістами «Голосу України» про стан справ у країні в галузі теплоенергетики, зокрема, про те, що Україна змушена закуповувати ще й вугілля для ТЕС. Якщо цього не зробити, то країна порине в пітьму, у льодовиковий період. Але й це ще не все: уряд має намір імпортувати й електроенергію — з Росії.

Як же так: у нас є купа АЕС, ТЕС, ГЕС, а ми потребуємо електроенергії? Тобто в нас начебто все є, і нічого... немає? Оце, що називається, дожилися! Але ж на момент проголошення незалежності ми мали найпотужніший енергетичний комплекс у Європі. Україна була експортером електрики. До того ж запаси потужностей навіть після 23 років незалежного господарювання вражають. Ми продавали і навіть зараз продаємо (!) дешеву електроенергію усім бажаючим, зокрема, Молдові, Білорусі, Угорщині, Словаччині, Польщі по 6—8 американських центів за кіловат — загалом щорічно майже 6—7 мільярдів кіловат!

А тепер уряд каже, що електроенергію ми повинні купувати в Росії, або міняти її на вугілля, яке знаходиться на не підконтрольній українській владі території у бойовиків-терористів. І пояснює, що тільки в такий спосіб він зможе запобігти гуманітарній катастрофі в Україні в цілому, і на Донбасі зокрема.

При цьому уряд не повідомляє ціну цих поставок. Але, швидше за все, вона буде немаленькою, оскільки, не таємниця, що на внутрішньому ринку РФ електроенергія щодень дорожчає. А скільки за неї будемо платити ми, громадяни України? Адже тарифи на електрику внаслідок цього для нас неодмінно зміняться. Тому про нинішні 35 копійок за кіловат доведеться забути. Але знов-таки: відповідальні за цю сферу нічого не пояснюють. А лише, як і раніше, ставлять своїх «підданих» перед фактом».

Григорій МІРОШНИЧЕНКО.

Київ.

ТЕМА

Нічого, крім правди

Чи багато хто з нас, щораз клацаючи вимикачем, замислювався над тим, звідки воно, власне, береться — світло? Як і про те, що наш світ, загалом, залежить не так від нафти, як вважається, як від електрики.

Утім, дотепер потреби в цьому не було — поки уряд не почав реалізовувати свій план порятунку країни від «гуманітарної» катастрофи, давши команду на віялові відключення електрики. Після чого громадяни миттєво зрозуміли, що все в нашому світі зав'язане на використанні цього виду енергії. Отут уже наші керманичі постаралися, не запропонувавши ні систему оповіщення, ні графіки відключень. Тож нам усім справді треба бути готовими будь-якої миті зустріти як темряву, так і холод. В одному із телесюжетів показали сумнокомічні картинки: намилені шампунем голови в перукарнях, завмерлі на маршрутах тролейбуси, недоварена каша для дітей на плиті — у такому стані застало людей несподіване «віяло»...

Щоправда, відповідальні за цю справу керівники все-таки сподобилися пояснити, чому віялові відключення будуть і надалі. З'ясувалось, якщо не вдаватися до них, то це може призвести до розвалу енергосистеми. Погано для споживача, але це — єдина можливість зберегти енергосистему.

Новий Кабмін обіцяє проблему розв'язати: шукає вугілля і газ для українських ТЕС. А поки — щоб не занурити країну в темряву — електрику імпортуватимуть. Щоб забезпечити громадян і підприємства світлом, її потрібно півтори тисячі мегават у пікові години.

Отакі неприємності виповзають на світ Божий — упродовж усіх 23 років нашої незалежності й чомусь завжди — «зненацька». До речі, дуже зрозуміло, чому: весь цей час політики різного забарвлення нещадно брешуть про наші «незліченні» можливості. Так було із самого початку після розвалу СРСР, коли вони вішали громадянам України локшину на вуха про те, що ми нібито годуємо мало не увесь світ, передусім — підступного москаля. Забуваючи при цьому, що за енергоносії — газ, паливо, бензин, деревину й багато чого іншого ми платили буквально копійки. А чому було не сказати правди?

Ну гаразд, брехали б, але при цьому бодай намагалися змінити ситуацію, як: модернізація хороших, що нам дісталися, потужностей, але таких, що зношуються, впровадження новітніх технологій, пошук альтернативних джерел енергії, які замінили б російські, тощо. Хіба мало в нас «стратегічних» центрів, покликаних цим займатися? А різних інститутів, експертів і всіляких фахівців — не злічити! Результат їх діяльності — очевидний: у нас справді багато всього і немає... нічого.

І наостанок про те, про що й говорити ніяково, але знов-таки — про брехню. Пам'ятаєте затіяну політиками, багато з яких нині увійшли до складу правлячої коаліції, акцію: «Не купуй російських товарів у супермаркетах»? Мовляв, не будемо фінансувати агресора, що дуже правильно. Йшлося про цукерки, консерви, ковбасу, вироблені у РФ. На неї дуже щиро відгукнулася молодь, крім іншого, організовуючи флешмоби в торговельних точках.

Тепер ось уже сам уряд «підгодовує» нашими грішми агресора. Утім, заради справедливості слід сказати, що іншого виходу у Кабміну немає: або електроенергія із РФ, або Україна зануриться у льодовиковий період.

Валентина ПИСАНСЬКА.

vpysanska@gmx.de

Громадяни мають розпочати життя за принципом: «Будуй хатку за достатком»

Понад п'ятдесят науковців провідних херсонських вузів, керівники та співробітники заповідників краю звернулися до ОДА, уряду та Верховної Ради із колективним листом, вимагаючи пришвидшити створення Нижньодніпровського природного парку, розмови про необхідність заснування якого тривають чи не десять років, *інформує наш власкор Сергій Яновський*

Тюрма для братів наших менших

Лиха доля мешканців херсонського «острова звірів» наробила галасу

У Херсоні «під арешт» потрапили дикі тварини. Експерти Державної екологічної інспекції області навідалися з перевіркою до єдиного в місті зоокуточка на Малому Потьомкінському острові у Гідропарку. І так вжахнулися побаченому, що склали протокол про притягнення до відповідальності посадовців комунального підприємства «Гарантія» (воно обслуговує цю загальнодоступну зону відпочинку). А на додачу заборонили комунальникам кудись передавати чи продавати мешканців «острова звірів» до подальшого вирішення їхньої долі судом.

Ведмеді вишкрябуються з-за грат.

Ніде правди діти: обурення екологів багато в чому зрозуміле. Зоокуточок займає лише невеличкий клаптик території біля води, і на тому клаптику тулиться аж 34 особини звірів та птахів, не рахуючи «підсобного господарства» у вигляді свиноферми із 12 в'єтнамськими свинями та невідомою кількістю кіз, які вільно розгулюють біля огорожі, випрошуючи у відвідувачів частування. Ще донедавна всім більш-менш вистачало простору, та цьогоріч у вовків та бурих ведмедів стався справжнісінький спалах розмноження. І замість двох сіроманців тепер аж вісім, а замість трьох клишоногих — п'ять. А вольєри, між тим, не гумові — не розтяглися. Та й бюджетних коштів на утримання зоокуточка не додалося.

Вовчі та ведмежі родини тримають навіть не у вольєрах, а в тісних клітках за гратами, наче тяжких злочинців. І повірте: п'ятеро молодих вовків в одній клітці і ще троє в другій, які, мов навіжені, крутяться по колу та відчайдушно скавчать, — видовище не для тих, хто має у серці бодай краплину співчуття до братів наших менших. Нерви не витримують, а ще ж до зоокуточка херсонці й дітей водять, бо більше їм побачити диких тварин ніде, за винятком хіба телевізора чи малюнків у книжках.

Сорому — на всю планету

«Слава» про те, яким тортурам піддають у Херсоні тварин на сумнівну втіху публіці, вже прокотилася всією планетою. І це не журналістське перебільшення заради красного слівця. З протилежного боку матінки-Землі, тобто аж із Південно-Аафриканської Республіки, прибув волонтер Лайонел де Ланж, котрий спільно з херсонськими захисниками тварин узяв мешканців «острова звірів» під свою опіку. Їхнім коштом тут почали будувати вольєри для розселення хижаків, купують їм харчі та лікують.

— Розчулює, що у далекій ПАР небайдужі люди зібрали сорок тисяч доларів для того, щоб мешканці нашого зоокуточка жили трохи краще. Придбали для них ліки, зробили промивання від глистів, щодня на 400—500 гривень купуємо «приварок» до бюджетного харчу. Ведмеді виявилися надзвичайно ласі до свіжих помідорів та огірків — у сезон по півцентнера овочів на день їм купували. Мавпочка Джонні також не від того, щоб посмакувати томатами чи сосисками, а от така звична мавпяча їжа, як банани, їй чогось не до вподоби — певно, не так часто доводилося ними насолоджуватися, — розповіла «Голосу України» голова херсонської організації захисників тварин Ангеліна Рибченко.

Чиновники тваринами «перекидаються»

Звісно, волонтери багато в чому допомогли вдихнути нове життя в занехаяний «острів звірів». Та вони не в змозі вирішити основне питання: куди подіти надлишок великих тварин, чиє утримання висить на бюджеті важким тягарем. Дізнавшись про перенаселені клітки, свій вихід запропонував директор сафарі-парку на Арабатській стрілці О. Гетта. Олексій Сергійович хоче прийняти гідропарківських бурих ведмедів до себе, збудувавши їм не мініатюрні вольєри, а справжні «садиби» площею в півтори сотні квадратних метрів, із басейнами, гірками та колодами, незгірш як у відомому реабілітаційному центрі для клишоногих в НПП «Синевир» на Закарпатті. Та директор поїхав з Херсона розчарованим: керівництво органу місцевого самоврядування пропонує обговорювати пропозицію із посадовцями КП «Гарантія», у «Гарантії» кивають на керівництво міста — мовляв, ведмеді є комунальною власністю, і розпоряджатися ними може тільки міськрада. Отож, поки люди вирішують долю тварин, ті страждають у тюремних умовах.

Я б не взявся стверджувати, що чиновники з оновленої нещодавно Херсонської міськради є такими вже затятими ненависниками фауни. Схоже, і вони, і їх попередники просто до пуття не відали, що з тим зоокуточком робити і для чого він узагалі потрібен. Жодної просвітницької роботи тут не ведеться — з кліток позникали навіть написи з поясненнями, яких саме тварин чи птахів тут утримують і звідки вони походять. Колекцію багато років оновлювали стихійно: якусь звірину приносили мисливці чи дачники, щось вимінювали чи купували, коли пропонували дешево. В результаті міський «острів звірів» перетворився на хаотичне скупчення тварин — хоч штабелями їх вкладай. За розписом Державної екологічної інспекції області, тут утримують по одній мавпі, фазану, лисиці, лебедю (їм у праві створювати пари та розмножуватися чомусь відмовили). Зате є аж дев'ять павичів, вісім уже згаданих вовків та п'ять бурих ведмедів!

Катма зоологів у міськраді

Бідність зібрання зоокуточка ще можна було б зрозуміти, якби тварин для нього треба було везти за тридесять земель. Так ні ж! Природний світ Херсонщини надзвичайно багатий: ведмеді тут не водяться, зате є лані, олені, муфлони, дикі кабани, незліченна кількість птаства. Про поповнення колекції можна домовлятися із місцевими заказниками та мисливськими господарствами, яких в області десятки.

Зустрів у зоокуточку пенсіонера Валерія Дяченка: прийшов ведмедиків підгодувати залишками домашнього меню. Кидаючи через решітку шматочки печива, моркви та буряку, Валерій Олександрович принагідно згадує:

— Раніше на «острові звірів» можна було й оленів з ланями побачити, а десятки білих лебедів та качок навіть гніздилися на озерці поруч. Було, й дикі птахи до них прибивалися — в зоокуточку їм жилося краще й ситніше, ніж на волі. Нині те озерце позаростало комишем, і плаває по ньому єдиний лебідь, як сирота. Сором тим, хто так господарює у Гідропарку, і шкода дітей, котрі обділені можливістю побачити красу й різноманітність української природи зблизька.

У Херсонській міськраді погоджуються — зоокуточок у тому вигляді, яким він є нині, це неподобство. Із ним щось треба робити, але відповідь на питання, що саме, тут знайти не можуть. Бо спеціалістів з-поміж комунальників немає, а на послуги кваліфікованих консультантів грошей у бюджеті катма.

P.S. ***Для вовків на кошти волонтерів побудовано більш просторий вольєр, але головні питання — куди дівати звірів, кількість яких збільшується, і як виправляти перекоси з видовим складом колекції — так і не вирішено.***

Сергій ЯНОВСЬКИЙ.

Фото автора та з сайту Лайонела де Ланжа (ПАР).

ЦИТАТА

«Зоокуточок у Херсоні єдиний, тож хоча б через це він має беззастережне право на існування. Потрібна концепція його довгострокового розвитку, рекомендації стосовно балансу поголів'я, оптимального збільшення видового різноманіття. Але ж співробітників з вищою освітою зоолога чи біолога у міськраді нема, як нема їх і в штаті комунального підприємства «Гарантія», яке опікується Гідропарком. На те, щоб наймати спеціалістів «зі сторони», у бюджеті також немає коштів, і такі витрати навіть не передбачені. Сподівання у нас — тільки на допомогу волонтерів та на розпочате співробітництво із захисниками природи з ПАР. Перші результати вже є, сподіваємося на нові проекти», — визнає нещодавно призначений заступник міського голови Херсона Віктор Іванушкін. Що казати — добре, коли заради тварин об'єднуються небайдужі люди. От тільки невідомо, коли будівництво нових вольєрів у зоокуточку завершиться і вовки з ведмедями отримають не тільки збалансовані харчі, а й комфортніші домівки. Адже зимівля у відкритих усім вітрам старих клітках буде для них ще одним жорстоким випробуванням. Чи всі його переживуть?

Малеча підгодовує мешканців «острова звірів».

Забуті форми спротиву

Художниця Євгенія Білорусець живе в Києві й у Берліні. Багато працює як громадський діяч і правозахисник. Один з останніх її проектів присвячений Донбасу, ситуації, у якій він опинився. Євгенія кілька місяців їздила регіоном і знімала те, якими сьогодні стали Донбас і його люди. Наш кореспондент познайомився з художницею у Сєвєродонецьку, куди дівчину покликала її правозахисна місія.

— Донбас потрібно зрозуміти. Ви його зрозуміли?

— Я приїхала в Донбас із Києва кілька місяців тому, щоб дослідити ситуацію й показати Києву, і не тільки Києву, те становище, в якому опинилися мешканці регіону. Я зрозуміла, яку конструктивну роль вони відіграли навіть у найважчий період, коли мирні міста були зайняті незаконними збройними формуваннями. Я побувала на шахтах у Красноармійському районі Донеччини, в Лисичанську, Димитрові, Кривому Розі. Намагалася налагодити контакт через скайп із шахтарями з підконтрольних НЗФ територій. Люди там перебувають зараз у дуже важкому моральному стані. Шахти зруйновані, закриті, і це стало для багатьох сильним ударом не тільки в тому сенсі, що вони втратили роботу. Мені здається, відбулось якесь переосмислення суспільного становища гірника, трудової людини в Україні. Вони усвідомили глибину своєї залежності від виробничого процесу.

— Ви вважаєте, що гірники Донбасу в нинішній ситуації не мають можливості вибору в житті?

— Виходить, що так. Люди виявилися прив'язаними до свого місця. Невиплати заробітної плати призвели до того, що шахтарі фактично заблоковані на окупованій території. Сьогодні в багатьох із них немає вибору. Я — киянка, але, побувавши на Донбасі, зрозуміла, що ***ми не маємо права засуджувати тих, хто залишився в окупації й намагається різними способами заробити копійку, щоб прогодувати родину***. Дуже багато з робітників опинилися у вкрай критичній ситуації, коли немає готівки для проживання, немає роботи й немає можливості через різні обставини виїхати за межі своїх міст. Водночас, є якісь структури або сили, які пропонують або картки продуктові, або якісь мінімальні кошти до існування. Чесно кажучи, ***про цих людей треба говорити, як про заручників ситуації. Це не їхній свідомий вибір***. Вони виявилися в зоні правового хаосу геть незахищеними. У цьому випадку правозахисники повинні працювати в тому напрямі, щоб у країні не засуджували таких людей. Наскільки я знаю, шахти усередині своїх структур чинили серйозний спротив бойовикам уже тим, що відмовлялися від будь-якого з ними співробітництва. Угруповання чинили тиск на дирекції вугільних підприємств, щоб вони натискали на своїх працівників, посилали їх в ополчення «ЛНР». Але керівники здебільшого цього не робили, а що стосується гірників, то вони самі переважно відмовлялися служити в «ЛНР».

— На жаль, ця відмова не завжди була мотивована глибокими патріотичними почуттями...

— Шахтар — особливий радянський міф. Його лише частково було деконструйовано після розвалу Радянського Союзу. Шахтар — це міцна спільнота людей, які виробляють власні життєві правила, і ці правила допомагають протистояти різним руйнівним силам. Це традиція праці, культурна традиція, котра оточує саме уявлення про те, що таке шахтарська праця, наскільки вона небезпечна. Шахтар постійно має справу зі смертю або можливістю нещасного випадку. Може, саме тому імунітет проти руйнівних сил у нього дуже високий. Це така забута форма спротиву. І мені здається, що Україна ще не відкрила для себе в цілому цих речей.

Робота Євгенії Білорусець.

— У такому разі, чим уся ця ситуація може закінчитися для гірників?

— Шахтарям належить дечого навчитися, власне, як і всім громадянам України. Це боротися за свої права. Хоча шахтарям у цьому сенсі важко дорікнути. Ми знаємо про їхні серйозні рухи, пов'язані з правозахистом. Але сьогодні, на мій погляд, у зв'язку з війною і кризовою ситуацією, люди бояться стати на захист своїх прав. Якщо шахтарі зможуть сьогодні самоорганізуватися, то зможуть захистити і себе, і нас.

— Цьому й присвячені ваші роботи?

— Мій проект присвячений життю шахт під час війни та після війни. Сьогодні це 80 робіт, але я продовжую знімати і буду цим займатися всю зиму. Для мене дуже важливі портретні світлини, бо робітник — це людина, котра зливається з виробництвом. Його обличчя великим планом начебто вирване з антуражу, з декорацій, що його оточують, із машинерії. Для мене важливу роль відіграють саме портретні світлини. Цей проект показуватиму в Національному музеї Києва.

— Як, на ваш погляд, таку правду сприйме Київ?

— Маю зазначити, ми дуже сильно недооцінюємо українську солідарність. Медіа переповнені ворожими коментарями, які найчастіше пишуть наймані «тролі». Люди в Києві набагато відкритіші до співчуття, ніж це демонструють певні сайти. Я й сама поїхала на Донбас, тому що мене хвилювала ситуація гуманітарної катастрофи тут. Я теж брала участь в інформаційній війні. Живучи в Берліні, багато дискутувала, обстоюючи українську позицію. Але при цьому ґрунтувалася на інформації з медіа. А хотілося відкрити власні джерела інформації, сформувати свій погляд на ситуацію. Я зрозуміла, що мушу приїхати в Україну, на Донбас і працювати там. А оскільки шахти є все-таки ключовим виробництвом Донбасу, то залишити цю тему без уваги неможливо. У своїх роботах я була щира. Сподіваюся, мене зрозуміють.

Алла АНТІПОВА.

Луганська область.

Фото надане Євгенією БІЛОРУСЕЦЬ.

ТОЧКА ЗОРУ

Звільнення полонених: проблема в «запереченні» Путіна і в «мирному статусі»

Зусиллями міжвідомчого центру при СБУ (у взаємодії з МО, МВС, НГУ, Держприкордонслужбою) уже звільнено 1267 людей (як військовослужбовців, так і цивільних осіб). Однак у полоні залишається 684 особи — тих, чиї особистості встановлені. Ще 1667 значаться зниклими безвісти (з них якась частина також захоплені терористами). **Про це повідомив народний депутат України від «Народного фронту», координатор групи «ІС» Дмитро Тимчук**. На своїй сторінці у Фейсбуці він виклав свою думку із приводу ситуації щодо звільнення полонених за підсумками засідання Комітету Верховної Ради з питань національної безпеки й оборони за участі представників силових відомств:

«Як пояснив керівник Головного слідчого управління СБУ, ситуація дуже непроста. Ще у вересні під час Мінських переговорів українська сторона вимагала від терористів надати повні списки наших громадян, які були захоплені бойовиками і росіянами. Терористи клятвено пообіцяли зробити це. Однак усі ми знаємо, чого варте їхнє слово — цих списків немає дотепер. Отож переговори ведуться в «розтягнутому» форматі — бойовики надають дані про окремих полонених (або невеликі групи), і тоді вирішується питання, на кого із затриманих терористів їх обмінювати.

Початкова пропозиція української сторони обміняти «усіх на всіх» неможлива і через те, що частина заручників захоплена бандформуваннями, які нібито не підкоряються ні «ЛНР», ні «ДНР». Зрозуміло, що це питання могла б вирішити Москва, без допомоги якої жодне бандформування на Донбасі існувати не може. Але ж Росія нібито «не причетна» до конфлікту на Донбасі...

Одне слово, в «заперечуванні» Путіна і в «мирному статусі» України й полягає головна проблема. Агресію Росії юридично не визнано, і з точки зору права — війни немає. Відповідно, захоплені військовослужбовці України юридично не є військовополоненими (вони де-юре — заручники терористів), а отже, на них не поширюється міжнародне право щодо військовополонених. Те ж саме з нашої сторони: ті бойовики, які нині сидять за ґратами — не полонені, вони заарештовані або затримані за терористичну діяльність і сидять за ґратами за рішенням суду в статусі звичайних «зеків».

Підсумок: уся робота щодо звільнення полонених не має особливих правових підстав, тому що де-юре ніяких полонених немає. Це суцільна імпровізація. Ось вам і підсумок того, що в Україні, яка воює вже дев'ятий місяць, юридично — «мир».

Водночас, представниками силовиків було вказано на деякі казуси в законодавстві, усунення яких допомогло б активізувати роботу зі звільнення полонених (тобто заручників). Це стосується, наприклад, процедури виходу з-під варти затриманих терористів і передачі їх для обміну. Комітет Верховної Ради з питань нацбезпеки та оборони ініціює розв'язання цих проблем найближчим часом».

Українські спецслужби потребують нових законопроектів, які допоможуть у пошуку та звільненні громадян, котрі перебувають у полоні в терористів. Такі вже найближчим часом будуть ініційовані, **повідомив на своїй сторінці у Фейсбук екс-комбат батальйону «Миротворець», народний депутат Андрій Тетерук**. Він вважає, що на сьогодні недостатньо використовуються всі можливі методи для звільнення наших полонених.

Від Слов'янська до Краматорська — без блокпостів

Керівництво штабу АТО прийняло рішення демонтувати блокпост між Слов'янськом і Краматорськом. Про це повідомив журналістам у Краматорську речник штабу Леонід Матюхін. «Треба звикати до мирного життя. На північ Донецької області мир прийшов раз і назавжди», — зазначив військовий.

Контрольно-пропускний пункт розташовувався поблизу стели на в'їзді до Слов'янська: транспорт, який прямував до міста, зупиняли для перевірки. Раніше голова Донецької обласної державної адміністрації Олександр Кіхтенко повідомив, що після наради з силовиками вирішено скоротити кількість блокпостів на вільних територіях, привести їх у відповідність із вимогами Служби автомобільних шляхів, унеможливити факти корупції і контрабанди.

У штабі АТО спростовують інформацію про те, нібито українські військові не пропускають вантажі з продуктами до територій, які контролюються бойовиками. Речник штабу заявив, що у зазначених населених пунктах «багато людей, які нас підтримують, але з об'єктивних причин не можуть виїхати з окупації». «На якій би території вони не перебували, — це наші громадяни», — запевнив Леонід Матюхін.

Андрій СЕРЕДА.

Донецька область.

Відремонтований «Хаммер» поїде на війну

З майстерні ТОВ «Вінавтоцентр», що у Вінниці, вийшов відремонтований американський позашляховик «Хаммер».

— Більше тижня наші майстри робили кузов, — каже представник товариства пан Ігор. — Шкурили, шпаклювали, фарбували. Всі роботи виконали безплатно. Як бачите, зовні машина готова в дорогу. Втім, є деякі проблеми з коробкою передач. Але цим займуться в іншій майстерні.

За словами співрозмовника, цей потужний автомобіль волонтери доставили до Вінниці зі Львова. Кому саме належала машина, чоловік не знає. У техніки був виведений з ладу двигун. Його відновили на станції техобслуговування в селищі Стрижавка під Вінницею. Теж безплатно.

— Двигун працює тихенько, як на «Жигулях», — каже один з майстрів ТОВ «Вінавтоцентр». — І це при тому, що не бензиновий, а дизельний.

Угорі на кузові є люк, поруч — гніздо для вогнепальної зброї. Лобове скло, як з боку водія, так і пасажира, за потреби закривається металевими шторками. У такому разі відкритою залишається тільки вузька смужка.

Модель відремонтованого американського позашляховика — Hummer H1. Майстри з ТОВ «Вінавтоцентр» пояснюють, що такої моделі машини виготовляли з 1992-го по 2006 рік. Його потужність — 170 кінських сил. Завдяки широко поставленим по кутах кузова великим колесам, автомобіль може долати круті підйоми і спуски, до 60 градусів, водні переправи глибиною до 70 сантиметрів. Виробництво таких моделей було обмежене. Вже тому цей «екземпляр» є унікальним.

— Можливо, така модель справді рідкісна, — додає пан Ігор. — Але таких «Хаммерів», як мені розповіли, привезли до нашого міста три одиниці. Їх теж готують для відправлення у район бойових дій.

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

На знімку: вінницькі майстри безплатно відремонтували потужний «Хаммер», який волонтери передадуть бійцям АТО.

Фото автора.

ГОЛОС УКРАЇНИ № 240 (5990)
П'ЯТНИЦЯ, 12 ГРУДНЯ 2014

У Чернігові відбувся круглий стіл «Права людини: підсумки за рік, нові виклики для України та Чернігівщини», в роботі якого взяла участь регіональний координатор зі зв'язків із громадськістю Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в Чернігівській області Алла Лепеха, *передає наш власкор Сергій Павленко*

У Національній академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького тепер готуватимуть ще й саперів. Передбачається також створення факультативних курсів із вивчення матеріальної частини та застосування протитанкових ракетних комплексів «Фагот» та зенітних «Ігла», *інформує наш власкор Ірина Козак*

Наказано було вижити

Лише спустілі синагоги та іудейські молитовні будинки нагадують сьогодні про колись багате духовне життя євреїв Волині. На жаль, після Другої світової війни єврейство краю перестало існувати. Із понад 100 тисяч представників цього древнього народу залишилися лише кілька тисяч. Останню крапку в цій страшній трагедії фашисти поставили 12—13 грудня 1943 року у Володимирі-Волинському, розстрілявши євреїв-майстрів із так званого робочого гетто.

Пожежа, що віщувала біду

Серед тих, кому пощастило пережити голокост, — уродженець Володимира-Волинського Михайло Басс. Уже дев'ятнадцять років він живе в ізраїльському місті Холон. Здавалося б, час уже звикнути до нової держави, людей, звичаїв, однак щоліта 88-річний Михайло Ілліч, полишивши всі домашні клопоти, поспішає на Волинь, у рідний його серцю Володимир-Волинський. Саме в цьому місті він народився, в ньому пережив найщасливіші і найтрагічніші хвилини свого життя.

— Батько був віруючою, дуже освіченою людиною, викладав іврит в Талмуд-Торі, дотримувався всіх єврейських традицій, ходив до синагоги, молився, — пригадує Михайло Басс. — Мама Злата, як і більшість жінок в єврейських родинах, була домогосподаркою. Окрім мене, в сім'ї було ще три сестри: Шуламіт, Песл і Сара.

Жили ми в районі вулиці Підзамче. То був єврейський квартал дерев'яних переважно одноповерхових будинків. Це і спонукало до великої пожежі, яка виникла 22 червня 1941 року після бомбардування фашистами центру міста. До понеділка єврейські будинки, що були навколо валу старого городища, майже всі згоріли, в тому числі і наш. Родина залишилася просто неба в чому була. Уже на другий день війни місто було окуповане гітлерівцями. Одразу почалися облави на євреїв. Затримували переважно чоловіків і вбивали у в'язниці, що була за валом древнього городища.

У квітні 1942 року почали будувати гетто, обгородивши його колючим дротом. У гетто були євреї не лише з Володимира, а також із містечка Порицька та навколишніх сіл, загалом 17—19 тисяч осіб. Із самого початку там відчувався брак харчів. Щоб не померти з голоду, доводилося з ризиком для життя перелазити через огорожу і міняти речі на картоплю та інші овочі.

Із числа найавторитетніших євреїв міста було організовано юденрат (громадська самоврядна організація), який за вказівкою німців займався відправкою євреїв на різні роботи. Наприкінці серпня 1942 року німці змусили євреїв викопати за містом три величезні ями нібито для бензосховища майбутнього аеродрому. Як з'ясувалося, для власних могил.

Перша акція зі знищення євреїв розпочалася 1 вересня. Людей заганяли у вантажні машини, що стояли біля західних воріт гетто і вивозили розстрілювати до викопаних біля села П'ятидні ям. Я з батьками і сестрами сховався на горищі. Погром тривав 15 днів, але нас не знайшли. Мені дивом удалося втекти в село до знайомого українця Михайла Оберука, який на деякий час дав мені притулок, я ж допомагав йому по господарству: пас худобу, різав січку, чистив картоплю, підсобляв на будівництві (вони саме зводили хату).

12 листопада 1942 року почалася друга акція. Батько, мама і 9-річна сестра Сара тоді переховувалися на території гетто, в самому центрі міста в двоповерховому будинку єврея Лимонника (нині там стоїть пам'ятник воїнам і партизанам), але їх знайшли і, як розповідали мені згодом, розстріляли 26 листопада 1942 року на території тюрми. Сестрам Шуламіт і Песл вдалося врятуватися.

Нічна втеча з пекла

— Після цього в місті залишилися лише євреї, котрі мали якусь корисну для німців спеціальність, — зітхає під вагою важких спогадів Михайло Басс. — Їх переселили до третього гетто. На кожному кроці там підстерігала смерть. Люди не мали що їсти, помирали від голоду й холоду.

Мої сестри опинилися у третьому гетто, бо були кравчинями. 11 грудня 1943 року приніс їм мішок картоплі і залишився на ніч, але саме цієї ночі німці провели третю акцію зі знищення євреїв. Так я потрапив у пастку. Мої сестри заховалися у підвалах, а я — у схроні, в якому просидів з іншими євреями одинадцять діб, до 24 грудня. Ми перебували в жахливих умовах, і лише бажання жити змушувало нас сидіти там майже без їжі і води, в тісноті і вологі. Коли вже більше не міг терпіти, вирішив піти, і, не знаючи, що на мене чекає, вибрався назовні. Розумів, що можуть в будь-який момент схопити, а це — смерть.

Із ями виповз о 3-й годині ночі. Підстеріг, коли один вартовий пішов до мосту, інший — у протилежний бік, і аж тоді перебіг через дорогу. Вночі боявся далеко йти. Почув, що в одному хліві корова жує сіно. Заліз туди і просидів до самого ранку. Вранці прийшла господиня, це була полячка, побачивши мене, дуже злякалася (за прихисток євреїв німці розстрілювали). Каже: «Втікай швидко, бо німці тут щодня шукають євреїв». Попросив у неї води і шматочок хліба, вона дала. Зайшов у другий двір. Вийшла господиня і питає, звідки я. Кажу, що поляк, бо добре розмовляв польською. Жінка попросила допомогти сину напиляти дров. У двір кілька разів заходили німці, поліцаї, але я був тоді молодим відчайдухом. Уже коли прощався, господиня запросила на польське Різдво (це було 24 грудня). Пообіцяв прийти.

Увечері через усе місто пішов до свого господаря. У дворі побачив німців, які там організували свій пост. Пройшов повз них у хату, де була лише жінка Михайла Оберука Кася. Вона теж не розгубилася: «Ой, — каже, — це моєї сестри син Янек прийшов». Так цілу ніч із німцями за одним столом і зустрічав католицьке Різдво, співав польські різдвяні пісні. Через кілька днів прийшли мої сестри Шуламіт і Песл (1924 і 1928 років народження). А вже 5 січня вони були в селі Білин у польських партизанів. Я пішов туди 25 січня. Так мені пощастило пережити всі три погроми і дожити до визволення міста.

А вбивць виправдали...

— У квітні німці почали наступати на партизанів, майже кожного дня бомбили, — продовжує свою нелегку сповідь Михайло Басс. — Одного фашистського літака нам вдалося збити. У червні 1944 року був великий нічний бій на річці Турії. Там переплив річку й опинився в розташуванні радянських військ, брав участь у визволенні Угорщини, Словаччини. Чехії. Потім нас перекинули на Далекий Схід у Манчжурію, де брали участь у війні з Японією.

Лише в 1948-му повернувся до рідного міста, де все життя пропрацював у торгівлі, понад двадцять років був директором центрального універмагу. До речі, наш універмаг багато років займав першість в області.

У 1979 році я та Арон Бабух, який також вижив під час голокосту, були свідками на суді над гебітскомісаром В. Вестерхайде, що проходив у ФРН. Для отримання свідчень нас запросили в прокуратуру міста Луцька. Дуже прикро і несправедливо, що суд не визнав його винним у масових убивствах євреїв нашого міста.

У 1988-му мені присвоїли звання почесного громадянина Володимира-Волинського, який саме того року святкував тисячолітній ювілей.

Уже майже два десятиліття живу в Ізраїлі разом із донькою Тетяною, але не можу без Володимира-Волинського, і щороку їду сюди, де мені все близьке і рідне. Тут живуть інша моя донька Зоя, внуки і правнуки. Сестри виїхали в Ізраїль ще в 1947-му. Після приходу 22 липня 1944 року у Володимир-Волинський радянських військ до міста повернулися майже 140 євреїв, менш як відсоток від тих, хто жив у ньому до війни.

На жаль, у радянські часи проблема голокосту євреїв замовчувалася. Якщо й згадували про масові розправи, то говорили лише про розстріли в Бабиному Яру. Лише 1989 року на братських могилах поблизу села П'ятидні було споруджено монумент. На пам'ятнику єврейською та українською мовами викарбовано напис: «Зупинимось, помовчимо хвилину, свято заприсягнемо, жагуче, що муки Ваші не забудемо довіку, а всім катам покара неминуча». Пам'ятаймо ці слова.

Микола ЯКИМЕНКО.
Волинська область.
Фото з архіву Михайла Басса та автора.

ДОВІДКОВО

За різними даними під час першої каральної акції у вересні 1942 року в П'ятиднях було розстріляно 13,5 тисячі євреїв, другої (листопад того ж року) — 2,5 тисячі, і третьої (12—13 грудня 1943 року) — знищено ще півтори тисячі. Так перестала існувати єврейська громада Володимира-Волинського, яка мала понад 700-річну історію.

Відкриття пам'ятного знаку у Володимирі-Волинському на місці, де колись було єврейське гетто (29 квітня 2014 року).

У радянські часи проблема голокосту євреїв замовчувалася

Матч швидше схожий на товариський

Заключний тур групового етапу Ліги чемпіонів не мав для «Порту» і «Шахтаря» особливої значимості. Команди вже гарантували собі путівки в 1/8 фіналу, і результат очного протистояння не міг змістити «Порту» з першого місця, а «Шахтар» — з другого.

Хоча гості перебували в дещо гіршому кадровому становищі, ніж господарі. Не змогла вийти на поле стадіону «Драгу» велика група донецьких футболістів: травмовані Ордець і Азеведо, а ще дискваліфіковані Срна, Кучер та Луїс Адріано.

От і довелося Мірчі Луческу ламати голову над питанням, як зліпити лінію оборони, як зробити гострою атаку. Можливо, не все вдалося, але «гірники» зіграли на належному рівні. Хоча могли виграти.

Матч вийшов таким, яким його й можна було очікувати — спокійним і розміряним. Багато в чому навіть товариським. Перший тайм узагалі вийшов нудним, після перерви стало трішки веселіше. На початку другого тайму «Шахтар» відкрив рахунок завдяки Степаненко, який вдало прийшов на розіграш кутового, перестрибнув Адріана Лопеса і головою вколотив м'яч у верхній кут воріт господарів.

Цей гол трохи розбурхав футболістів «Порту». Ні, португальці не побігли в атаку стрімголов, але все-таки трохи додали — мало кому хочеться програвати на своєму полі. І в кінцівці матчу «Порту» відігрався. Абубакар скористався неакуратними діями Фернандо, підхопив м'яч перед карним майданчиком «гірників» і потім потужно пробив. П'ятов зреагував на удар, але від його руки м'яч влетів у сітку.

Сам Андрій так прокоментував цей момент:

— Я дістав м'яч, але, мабуть, жорсткіше варто було ставити пальці. Долі секунди... Хоча вважаю, що міг виручити.

— То це, можна вважати, воротарський м'яч?

— Та немає воротарських або неворотарських! Знаю й сам, і з тренером ми поговорили — я реально міг допомогти. Але це футбол. Тут потрібно за долі секунди приймати правильні рішення.

Нагадаємо, що в першому матчі з «Шахтарем» у Львові «дракони» відіграли перед фінальним свистком два м'ячі, цього разу відзначилися лише одного разу, тим самим закінчивши груповий етап без поразок.

А от наставник «Шахтаря» вважає, що матч вийшов досить видовищним.

— «Порту» більше контролював м'яч, — сказав Мірча Луческу. — Проте ми мали більше гольових моментів. Думаю, що результат відповідає грі, обидві команди пройшли далі, тому, сподіваюся, всі задоволені. Ті, хто сьогодні вийшов на поле, показали гарний футбол. Навіть не було помітно, що в них менше ігрової практики, вони мали дуже гідний вигляд.

— Однак і у Львові, і тут ваша команда упустила журавля в небі на останніх хвилинах...

— Сьогодні Фернандо допустив, на жаль, помилку. Треба було просто вибивати м'яч, а він прагнув його проконтролювати. Гадаю, він ментально не був готовий вийти на заміну. Я навіть не так розстроєний тим, що ми пропустили, а надто незадоволений тим, як ми проводили наші контратаки. Могли набагато краще їх організовувати.

Фото ФК «Шахтар».

Колеги по команді вітають Тараса Степаненка (другий праворуч) із забитим м'ячем.

Табло туру

Футбол. Ліга чемпіонів. Груповий раунд. 6-й тур. 10 грудня.

Група Е. «Баварія» (Німеччина, Мюнхен) — ЦСКА (Росія, Москва). 3:0. «Рома» (Італія) — «Манчестер Сіті» (Англія). 0:2.

«Баварія» — 15 очок, «Манчестер Сіті» — 8, «Рома» — 5, ЦСКА — 5.

Група F. «Барселона» (Іспанія) — ПСЖ (Франція, Париж). 3:1. «Аякс» (Нідерланди, Амстердам) — АПОЕЛ (Кіпр, Нікосія). 4:0.

«Барселона — 15, ПСЖ — 13, «Аякс» — 5, АПОЕЛ — 1.

Група G. «Челсі» (Англія, Лондон) — «Спортинг» (Португалія, Лісабон). 3:1. «Марібор» (Словенія) — «Шальке-04» (Німеччина, Гельзенкірхен). 0:1.

«Челсі» — 14, «Шальке-04» — 8, «Спортинг» — 7, «Марібор» — 3.

Група Н. «Атлетик» (Іспанія, Більбао) — БАТЕ (Білорусь, Борисов). 2:0.

«Порту» (Португалія) — «Шахтар» (Україна, Донецьк). 1:1. Голи: Степаненко, 50, Абубакар, 87.

«Порту»: Андрес Фернандес, Рікарду Перейра, Маркано, Майкон, Сандро, Кінтеро, Невеш (Мартінс Інді, 41), Евандро, Куарежма (Торрес, 69), Адріан (Кельвін, 53), Абубакар. **Тренер** — Гулен Лопетегі.

«Шахтар»: П'ятов, Ілсіньо, Кривцов, Ракицький, Шевчук, Фред, Степаненко (Фернандо, 86), Коста (Марлос, 66), Бернард (Тайсон, 66), Тейшейра, Гладкий. **Тренер** — Мірча Луческу.

Рефері — Рюдді Бюке (Франція).

Порту. Стадіон «Драгу». 28 010 глядачів. 10 градусів.

	В	Н	П	М	О
1. «Порту»	**4**	**2**	**0**	**16 — 4**	**14**
2. «Шахтар»	**2**	**3**	**1**	**15 — 4**	**9**
3. «Атлетик»	2	1	3	5 — 6	7
4. БАТЕ	1	0	5	2 — 24	3

До плей-оф вийшли: «Баварія», «Манчестер Сіті», «Барселона», ПСЖ, «Челсі», «Шальке-04», «Порту» і «Шахтар». «Рома», «Аякс», «Спортинг» і «Атлетик» продовжать виступ у Лізі Європи.

15 грудня в Ньоні (Швейцарія) відбудеться жеребкування Ліги чемпіонів, за підсумками якого «Шахтар» довідається суперника по 1/8 фіналу турніру. Це буде одна з команд, котра посіла першу позицію у своїй групі.

Сьогодні в Україні похмуро, у східних і південних регіонах мокрий сніг, дощ. Температура на заході від 0 до 2 градусів тепла, на Закарпатті 2—4 тепла і вдень, і вночі. У центральних і північних областях від 1 градуса морозу до 1 тепла, вночі близько 0. На сході від 0 до 2 морозу. На півдні 3—5 тепла вдень і 0—2 градуси вночі.

ЦЬОГО ДНЯ, 12 ГРУДНЯ

1764. Російська імператриця Катерина ІІ скасувала гетьманщину в Україні. **1922.** Пущено на воду криголам «Прапор соціалізму», який мав обслуговувати морську лінію Миколаїв—Одеса. **1928.** Народився Леонід Биков — український актор, режисер і сценарист, народний артист УРСР (1974). **1994.** Кабінет Міністрів України ухвалив постанову «Про створення Державного центру театрального мистецтва та заснування премії ім. Леся Курбаса». **2002.** Пішов з життя Микола Амосов — видатний хірург, учений у галузі медицини та біокібернетики, громадський діяч, академік Національної академії наук України (1969) та Академії медичних наук України (1993).

АСТРОПРОГНОЗ НА 15—21 ГРУДНЯ

Овни. Ви можете багато чого досягти з фінансової точки зору. А щоб відкрився новий шлях, вам потрібно хоча б певний час діяти не так, як завжди.

☺ 17, 20 ☹ 18

Тельці. Довкола вас виникла сприятлива атмосфера для серйозних рішень і активних дій — вдала можливість, щоб вибратися із застою й розвиватися.

☺ 16, 17 ☹ 19

Близнюки. Підвищиться ваша емоційність і можливість керувати своїми почуттями, що дасть змогу вийти на потрібний шлях. Довіртеся своїй кмітливості і дійте за планом.

☺ 18, 19 ☹ 15

Раки. Підвищена енергія, уміння рухатися вперед, експериментувати й робити незвичайні кроки можуть привести до солідних заробітків і успіхів у коханні.

☺ 16, 17 ☹ 18

Леви. Вам буде нелегко ухвалити рішення й зробити вибір. Може виникнути декілька ідей, які допоможуть домогтися успіху. Усамітніться, поміркуйте — і ви знайдете свій шлях.

☺ 15, 18 ☹ 21

Діви. Ви можете успішно рухатися вперед, досягати поставлених цілей, але навчіться стримувати себе й будьте обережними у виборі партнерів.

☺ 16, 17 ☹ 19

Терези. Будь-які ваші починання будуть успішними, тому що підвищаться ваші вольові якості і вплив на оточуючих. Ви легко досягнете потрібного результату.

☺ 15, 19 ☹ 18

Скорпіони. Вас супроводжуватиме успіх у фінансах і комерційних справах. Ви зможете віднайти спокій у душі, і жодні зовнішні події не зможуть вибити вас із колії.

☺ 19, 21 ☹ 20

Стрільці. Напрацьовані цього тижня життєві навики дадуть вам змогу дати відсіч у будь-якій ситуації. Відновивши свої сили, ви почнете рухатися вперед до нових перспектив.

☺ 15, 21 ☹ 19

Козероги. Ви звикли досягати своїх цілей. Якщо діятимете обдумано й виважено, то з легкістю отримаєте те, про що давно мрієте.

☺ 17, 21 ☹ 18

Водолії. У всіх справ, розпочатих у цей період, сприятлива перспектива, тому сміливо беріться за усі починання — вам зараз усе до снаги.

☺ 15, 21 ☹ 19

Риби. Вам мало того, що маєте, тому вашими справами цього тижня керуватиме бажання прагнути до чогось більшого. Цього ви вимагатимете і від інших.

☺ 16, 19 ☹ 21

Як розпізнати обмороження

ВАШЕ ЗДОРОВ'Я

Від переохолодження у людини найбільше страждають руки, ноги, ніс та вуха. Спочатку вони червоніють, потім біліють, відчувається поколювання і навіть біль.

Далі, як розповіла лікар пункту охорони управління ДСНС Івано-Франківської області Олександра Сенчішак, потерпілий починає не відчувати обмороженых частин тіла.

Першими симптомами переохолодження є відчуття втоми та сонливість. Людина, за умови зниження температури тіла на декілька градусів, може знепритомніти, унаслідок чого швидко настає зупинка дихання і кровообігу.

За перших симптомів переохолодження медики радять обережно розтерти теплими руками уражені ділянки до відновлення нормальної чутливості. В жодному разі не можна розтирати снігом чи рукавицями, оскільки обморожена шкіра дуже чутлива до пошкоджень. Потерпілого необхідно відвести у тепле місце й одразу звернутися по допомогу до медиків.

Слід запам'ятати декілька простих правил, дотримання яких дасть змогу уникнути переохолодження та обмороження:

✔ не вживайте алкогольних напоїв — алкогольне сп'яніння призводить до втрати тепла і водночас викликає його ілюзію;

✔ одягатися слід так, щоб між кількома одежинами залишався прошарок повітря, що утримує тепло. Тому треба вдягати просторі речі. Не виходьте на мороз без рукавичок та шарфів;

✔ у вітряну погоду відкриті ділянки тіла змащуйте спеціальним кремом;

✔ щоб уникнути холодових травм, не носіть на морозі металевих прикрас;

✔ перед виходом на мороз для забезпечення додаткової енергії необхідно поїсти.

Зверніть увагу: у дітей терморегуляція ще не налагоджена, а в осіб похилого віку за деяких хвороб порушена. Ці категорії людей піддаються обмороженню та переохолодженню найбільше, тому враховуйте це під час планування прогулянок узимку. Пам'ятайте, що перебування дитини на морозі не має перевищувати 15—20 хвилин, потім її потрібно зігріти в теплому приміщенні.

Галина БРУХАЛЬ.
Івано-Франківська область.

Мал. Миколи КАПУСТИ.

МІСЯЦЬ-НАВІГАТОР

15—16 грудня. Спадаючий Місяць у Терезах. Перевірте овочесховища. Температура у них не має перевищувати 4 градусів за Цельсієм, а вологість — 90%. Займіться поливом і підживленням висаджених рослин.

17—18 грудня. Спадаючий Місяць у Скорпіоні. Не забувайте прикривати снігом стовбури дерев. Підкидайте сніг на багаторічні рослини, які зимують на грядках.

19—21 грудня. Спадаючий Місяць у Стрільці. Висадіть на зелень цибулини й кореневища. Займіться боротьбою зі шкідниками на кімнатних рослинах, за необхідності можете їх пересадити.

Каші на вибір: для сили, краси й настрою

СМАЧНОГО!

Ще запорозькі козаки на Січі віддавали перевагу кашоподібним стравам з різних круп. На першому місці у них були пшоно, гречка й жито, які не лише мають особливий смак, а й несуть організму неоціненну користь. Про це не можна забувати. Різні каші мають бути й на наших столах — щоб поліпшити самопочуття, додати сил й підняти настрій. А з якої каші починати, вибирайте самі.

Пшоняна

Вважається продуктом, який знімає втому. Вона корисна для підлітків, спортсменів, людей, які займаються фізичною працею, і тих, хто мешкає в місцях з поганою екологією. У пшоні міститься кремній — речовина, необхідна для зміцнення кісток, і мідь, яка надає тканинам додаткової еластичності. Ще ця каша багата на незамінні амінокислоти, які є будівельним матеріалом для м'язів і клітин шкіри. У ній — рекордна кількість калію, вітамінів А, В1, В2, В5, D, РР і натуральної клітковини. Речовини, які містяться у пшоні, здатні зв'язувати іони важких металів і виводити з організму токсини, шлаки, жири.

Гречана

Містить незамінні рослинні білки й вітаміни групи В, які допомагають упоратися зі стресом і безсонням, і А, які зміцнюють очні судини. Також ця каша — рекордсмен за вмістом заліза й кобальту, які беруть участь у кровотворенні. А калій, кальцій і магній — необхідні для зміцнення нервової й серцево-судинної систем. Рутин, що міститься у гречці, — ущільнює стінки кровоносних судин і впливає на вени. Гречана каша — низькокалорійна, тому корисна для охочих схуднути.

Вівсяна

В одній тарілці вівсянки із цільного зерна міститься добова норма таких антиоксидантів, як вітамін Е і селен, які захищають клітини від передчасного старіння й сприяють профілактиці онкологічних захворювань. Велика кількість клітковини й клейковини стимулює роботу кишечника, виводить з організму шлаки й сприяє профілактиці шлункових захворювань. Завдяки численним поживним речовинам вівсянка особливо корисна при депресіях.

Перлова

Її користь відома багатьом жінкам, тому що цінна речовина — лізин — бере активну участь у виробленні колагену, який робить шкіру гладенькою та пружною, запобігаючи появі зморщок. Перловка — ситна низькокалорійна каша й чемпіон за вмістом фосфору. Цей мікроелемент необхідний для нормального обміну речовин, формування кісток й роботи мозку. Перлова каша дуже поживна, тому добре підтримує організм, який виконує великі фізичні навантаження, її регулярне вживання вбереже від простудних захворювань.

Рисова

Хороша тим, що гіпоалергенна. Вона містить вітаміни групи В і РР, а також тіамін, каротин, залізо, цинк, йод та інші необхідні для людини мікроелементи. У рисовій каші багато крохмалю й складних вуглеводів, які підтримують організм у тонусі весь день. У ній міститься вісім найважливіших амінокислот — аргінін, гістидин, лізин, лецитин, метіонін, триптофан, холін і цистин. Крім того, рисова каша виводить жирові шлаки, тому рекомендована при дієтичному харчуванні.

Віра АНДРЄЄВА.

Фотоетюд Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Поради збирала Оксана КАЛУГІНА (oksana@golos.com.ua)

Над номером працювали: Сергій ДЕМСЬКИЙ, Людмила ОПАНАСЕНКО, Юлія ПОТАПЕНКО.

Редколегія: Леонід **БРОВЧЕНКО,** Анатолій **ГОРЛОВ,** Сергій **ДЕМСЬКИЙ,** Віталій **ЖЕЖЕРА,** Іван **ІЛЛЯШ,** Світлана **ПИСАРЕНКО,** Віталій **СУДДЯ.**

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

▸ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
▸ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
▸ Направлення матеріалів для друку в газеті є наданням згоди автора на обробку його персональних даних.
▸ Рукописів не повертаємо.
▸ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
▸ При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.
(р) Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України
Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.
Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Передплатні індекси та передплатна ціна на 2014 рік
Для фізичних осіб:
40224 — 12 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота);
08775 — 10 грн. на місяць (3-разовий: вівторок, четвер, п'ятниця).
Для підприємств і організацій:
60955 — 35 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота).
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 100000.

Друк:
ТОВ «Мега-Поліграф», 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14, тел. (044) 581-68-15
www.mega-poligraf.kiev.ua
Зам. 39049
Макет, верстка — редакція газети «Голос України».
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

☎ ТЕЛЕФОНИ:
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — **загальний**
reklama@golos.com.ua — **відділ реклами**
let@golos.com.ua — **відділ листів**
foto@golos.com.ua — **відділ ілюстрацій**
Сайт — www.golos.com.ua
Інформаційний портал – www.golosukraine.com

